

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

MODELE DE BUNĂ PRACTICĂ ÎN
DOMENIUL INCLUZIUNII SOCIALE

Raport privind vizita de studiu în Strasbourg,

Alsacia, 11-13 iunie 2012

Metode practice de intervenție în domeniul incluziunii sociale

OBIECTIVE

CRES ALSACE – rețea de întreprinderi sociale în Alsacia și Franța

CAMERA ALSACIANĂ DE CONSUM – rețea de protecție a consumatorilor și de promovare a unui comportament de consum responsabil

CIGALES – inițiativă de suport a economiei sociale și a proiectelor micilor producători, dezvoltată de către un grup de investitori responsabili

LA NEF ALSACE – bancă etică ce susține proiecte de economie socială și proiecte locale

TERRE DE LIENS – o inițiativă de solidaritate a cetățenilor pentru a cumpăra pământ agricol și a susține instalarea unor tineri fermieri locali adepți ai agriculturii organice

AMAP - FERMA JARDINS DE BREITENHEIM – vizitarea unei ferme susținute de comunitate, explicații privind inițierea și dezvoltarea demersului AMAP

SEMENCES PAYSANNES (SEMINTELE ȚĂRĂNEȘTI) – Semințe realizate la nivel local pentru a susține agricultura independentă

SISTRA – Întreprindere socială de inserție în domeniul industrial (subcontractare industrială pt. ambalare, sudare ș.a.)

ENVIE ALSACE – întreprindere socială în domeniul reciclării aparatelor casnice

URSIEA – rețea regională a întreprinderilor sociale

OBJECTIF CLIMAT – reducerea amprente de carbon – colaborare cu instituții, rețele și grupuri de cetățeni

ECOQUARTIERS/PERMACULTURE – Construcții responsabile, participative și permacultură

CONSILIUL EUROPEI – prezentarea direcției de coeziune socială și activitate în domeniul economiei sociale și solidarare

PARTENERI:

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Autori

CRES Alsacia	Luiza Cristea , Luminița Mariana Drăgan, Floare-Rodica Munteanu
Camera Alsaciană de Consum Responsabil	Gabriel Berzescu , Dorin Bătrân, Anda Tămaș
La NEF Alsace	Attila Peter , Diana Serecuț, Daniela Pogar,
CIGALES	Mihaela Tilinca , Elena Zahorte, Remus Marotineanu
<i>Jardins de Breitenheim</i>	Anca Gaidoș , Gyongyike Pal, Iulia Hălăngescu,
Semințele țărănești	Costel Golfin , Valentina Lazăr, Radiana Gheorgiță,
Terres de liens	Irina Tomici , Liviu Gaja, Mihaela Podariu
SISTRA	Dana Ichim , Orsolya Imola Pall Zsigmond, Harzincop Irina
ENVIE	Andreea Pandelescu , Ildiko Edina Nemeth Rais, Gizella Angela Gati
URSIEA	Codruța Codău , Nela Florentina Balaj, Florica Ioana Baicu,
Objectif Climat	Dana Domșodi , Gheorghe Junc, Garofița Danci
Écoquartier / permacultură	Ramona Racoțea , Simona Czudar, Elena Oncia, Laura Chirilă

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Ziua 1

CRES ALSACE

Pag.3

Obiectiv vizitat în 11 iunie 2012

I. Date cu caracter general:

- Camera Regionala de Economie Sociala - La Chambre Régionale de l'Economie sociale <http://www.cres-alsace.org>
- asociatie locala de persoane juridice fara scop lucrativ, Federatie Nationala . Este o grupare de structuri regionale care reprezinta diferite domenii de economie sociala si solidara din Alsacia: Cooperatia, Mutualitatile, Asociatiile si structuri de economie solidara (Structuri de intreprinderi de insertie si fundatii)
CRES Alsacia participa in Consiliul National al Camerelor regionale de Economie Sociala ([CNCRES](#)), si contribuie la dezvoltarea miscarii de economie sociala in cadrul Consiliului intreprinderilor, grupurilor si angajatorilor din economia sociala [CEGES](#).

II. Informatii cu caracter specific:

- Descriere detaliată a initiativei;

Structura:

a.**Consiliul de administratie:** Este compus din maxim 36 de membri, fiecare din cele 4 colegii are 9 reprezentanti;

Consiliul Director: este format din 16 membri , fiecare colegiu fiind reprezentat de cate 4 reprezentanti.

b.Conform articolului 4 din Statut, sunt membri in CRES :

- ✓ Cooperatia
- ✓ Mutualitatile si societatile de asigurari cu caracter mutual.
- ✓ Federatiile si liderii retelei asociative
- ✓ Organismele de economie solidara, mai ales structurile de insertie, fundatiile si gruparile sindicale ale angajatorilor din economia sociala si solidara.
- ✓ Experti si membri de onoare

c. 4 salariati

d. 120 de voluntari activi

Principiile care stau la baza domeniului de interventie:

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Principiul subsidiarității:

CRES intervine doar complementar acțiunilor derulate de structurile reprezentate. Rolul său este de a furniza mijloacele pentru a armoniza și susține activitățile lor.

Principiul proximității:

Pag.4

Este un demers care pornește de jos, pe baza experienței actorilor din teren.

Principiul transversalității:

CRES favorizează munca de cooperare, logica rețelilor, cu scopul de a răspunde pe măsura mizelor mari puse în joc.

Obiective generale:

CRES are ca obiectiv cunoașterea domeniului EConomie Sociale și Solidare: Care sunt actorii, care sunt sectoarele, care sunt greutățile?

CRES are ambiția de a face cunoscut domeniul prin reprezentare:

- în fața instanțelor politice și a altor instanțe (représentation auprès des instances politiques et autres (2 locuri la CESA, participarea la dezvoltarea de SRDE, etc.)
- în fața mediului educațional (preuniversitar și universitar) (aici au dezvoltat un master de profil)
- în fața marelui public prin monografii, conferințe etc)

CRES contribuie activ la consolidarea și dezvoltarea Economiei Sociale și Solidare pe teritoriul alsacian.

CRES este o structură federativă care reprezintă structuri asociative de ESS, pe domenii de activitate sau pe tipuri de întreprinderi, de structură (cum ar fi întreprinderile de inserție)

Sunt 26 de CRES, organizate pe regiuni coordonate de un Colegiu.

Promovarea domeniului se face pe trei direcții:

1. Producerea de date statistice (date ce sunt filtrate și furnizate Institutului Național de Statistică)

2. Sa facă cunoscută, decidenților politici- autorități, profesioniștilor și publicului larg ESS ca domeniu cu caracteristici specifice, un alt tip de economie, omul înaintea capitalului: a. La nivel local, regional, național: recunoașterea actorilor, a structurilor.

- ✓ Un rezultat este și înființarea unui Minister al Economiei Sociale. Înainte înainte era o împărțire a responsabilităților între ministrul muncii și cel al economiei (Interdepartamental) acum acest domeniu va fi abordat la nivel central printr-o politică

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

dedicata care sa duca la recunoasterea ESS ca o alternativa la capitalismul salbatic. Unii cred ca ESS este o realitate economica recenta, dar ea exista inca de la sf sec 19.

- ✓ Participa la evenimente de promovare in mediul universitar(un masterat ESS).
- ✓ Participa si se implica in organizarea *Lunii ESS*. In fiecare an. Reflecta diversitatea organizatiilor, bogatia acestui sector. Traguri, evenimente org anizate de diverse structuri, iarul cu programul este distrubuit in toate segmentele sociale. Luna ESS este un eveniment la scara nationala dar programul, organizarea, resursele sunt regionale

Pag.5

3. insotirea dezvoltarii structurilor de ESS: gestioneaza o parte din FSE, acorda grantuir pentru micro proiecte inovative. Evaluarea proiectelor o fac membrii retelelor CRES .

4. Diverse alte servicii: program de sensibilizare prin campanii (de ex: in structurilecooperatiste, vanzarea partilor sociale, la retragerea din cooperativa, catre persoane tinere). Organizeaza actiuni cu actori publici. (consilii regionale in care faciliteaza raporturile intre actori de ecss si decidenti publici)

- Prezentarea generală a contextului de dezvoltare a initiativei si a conditiilor care au favorizat demararea acesteia si anul demarării acesteia;

Carta economiei sociale si solidare in Alsacia

Adoptata in 2002, de cand s-a infiintat CRES, Carta regionala a ESS in Alsacia, reia principiile si valorile stabilite in Carta nationala a Economiei Sociale si le extinde la domeniul economiei solidare.

« Economia sociala si solidara se caracterizeaza prin schimburi monetare sau nu, de bunuri si servicii care genereaza si valoare economica. Dar ea se caracterizeaza inainte de toate prin generarea unei alte valori adaugate: relatiile sociale care rezulta din activitatea propriu-zisa. Valorile de referinta sunt:

Economia sociala pune oamenii si nu profitul in centrul activitatii

Democrația permite oricărei persoane sa se exprima, sa fie ascultata, de a fi autorul propriei dezvoltari
Solidaritatea :în economia socială actorii implicati actioneaza in comun si intre ei dar si impreuna cu beneficiarii si managerii proiectelor. Acțiunile vizează consolidarea solidarității între generații și între teritorii.

Excedentele nu trebuie să fie folosite pentru a îmbogăți persoanele fizice sau juridice dincolo de compensarea pentru participarea echilibrată a acestora. Acestea trebuie să fie reinvestite pentru a dezvolta activitatea dar, de asemenea, pentru a crește veniturile și a îmbunătăți condițiile de munca.
Dezvoltare locala: economia sociala favorizează inițiative care răspund nevoilor populației locale si se implementeaza în colaborare cu actorii locali

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Dezvoltare durabilă : inițiativele de economia socială se desfășoară în spiritul dezvoltării durabile, respectând în același timp mediul înconjurător, și în solidaritate cu generațiile viitoare

Economia socială, numită și fiica săraciei, s-a inițiat pentru protejarea persoanei: acest principiu provine pe filiera societăților mutuale.

Prima în Alsacia a fost Mutuelle d'Alsace-Lorraine, 1820. Când Alsacia este anexată Imperiului german, bancile din rețeaua de Credit mutual se răspândesc progresiv începând cu 1882 după modelul din Renania. Cea mai veche dintre ele, care încă există, este banca Wantzenau, creată în 1882.

Cooperativele, sprijinite de autoritățile locale se dezvoltă rapid. Banca Populară, care se adresează artizanilor și comercianților a fost creată în 1907.

O primă cooperativă de consumatori ia naștere în 1890 urmată de crearea Cooperativei din Strasbourg în 1902 de către 125 de muncitori metalurgisti. Primul magazin Coop se deschide în La petite France, în Strasbourg (există și azi).

În anii '80 au fost create primele întreprinderi de inserție de către lucrătorii sociali confrunțați cu lipsa de oferte de muncă pentru tinerii de care se ocupau. Acum Economia Socială se unește cu cea Solidară.

Economia solidară are alte caracteristici; organizația poate avea orice statut juridic și presupune și solidaritate externă, nu doar internă, între membri; economia este în serviciul omului și nu invers (principiu comun cu economia socială)

În economia socială și solidară nu există acționari, în sensul unui număr de persoane care detin întreprinderea și își însușesc profitul ; este puternic localizată.

ESS nu este o formulă idealistă și utopică. În Alsacia peste 10% din populația ocupată lucrează în acest sistem (aprox 67000, din care 60% femei)

Între 2007-2009 a crescut numărul de angajați în structurile ESS.

- Numărul total de angajați în economie a scăzut, dar în economia socială a crescut

În perioada de criză a sistemului capitalist clasic, oamenii se întorc la structuri care funcționează, sustenabile, care au avut fonduri de rezervă, care urmăresc nu profitul, ci asigurarea sustenabilității.

Și structurile de economie socială au fost afectate de criză în ultimii ani, nu în 2007-2009, dar acum, din cauza fondurilor publice, care nu au scăzut, dar nici nu au crescut, au fost nevoiți să apeleze la alte fonduri, proiecte accesate etc

- Tipuri de structuri care sunt reprezentate în CRES:
- I. Cooperative:
 - o agricole care folosesc în comun utilajele, mijloacele de producție de către asociați.
 - o cooperativă financiară și de creditare (5 cooperative bancare mari în CRES)

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

- ✓ Dacă esti membru, detii o parte din capitalul social poti sa participi la luarea deciziilor
 - Cele bancare nu impart profitul (marja)
 - Doar in cooperativele de productie se impart beneficiile, angajatii sunt si membri cooperatori
 - Coop erativele agricole nu impart beneficiile, membrii beneficiaza de serviciile cooperativei.
 - Cooperativele de angajare, formate din antreprenori (nu exista in Romania) care sunt si angajati in cooperativa ca sa fie asigurati din punct de vedere social si evita riscul in cazul esecului pe piata.

Pag.7

Relatia cu autoritatea (multa flexibilitate):

In Cooperativa de interes colectiv, un tip care nu exista in Romania: deciziile se iau pe colegii de reprezentare- ale salariatilor 30%, beneficiarilor, ale voluntarilor, ale colectivitailor (autoritati publice) 20%, procent in functie de importanta in activitate. Se poate schimba ponderea, in functie de situatia concreta.

Structurile de ESS sunt private, dar beneficiaza de fonduri publice (ca si cele clasice care au suport sub forma de facilitati fiscale. Nu inseamna ca sunt dependente de stat)

Ele creeaza locuri de munca si valoare sociala pe langa cea economica. Structurile publice participa cu fonduri publice, sunt parteneri financiari, ceea ce le da dreptul la opinie, dar niciodata nu au puterea de decizie (doar 10-20 % din ponderea voturilor).

In cazul societatilor cooperative de interes colectiv, ei decid daca vor sa aibe un colegiu al autoritatilor publice. Structura de ESS abordeaza autoritatea publica, cere finantare, participare la capital si actorii publici sunt sau nu de acord. Daca sunt de acord, li se propune sa faca parte din colegii. Initiativa poate sa apartina si autoritatii publice.

- Coop de consumatori
- Coop de constructii care pun impreuna resurse ca sa construiasca case, locuinte.

Nu sunt reguli generale. Statul nu ofera subventii pentru cooperative de constructii, de ex. Daca ei se angajeaza sa reinvesteasca in afacere, daca se angajeaza sa nu plece din teritoriu, cooperativa are reduceri de fiscalitate. LA CAR la fel.

Si asociatii pot beneficia. Nu platesc TVA. Daca angajeaza persoane in dificultate (insertie) pot obtine fonduri de la stat.

II. CAR - mutualitati

- a. de sanatate (sistem care dubleaza pe cel clasic care are doar 60%) Nu urmaresc excedent (dobanda), daca il fac nu se imparte, il reinvestesc in societate fie pentru alte servicii pentru

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

membri, fie pt a reduce rata dobanzii. Strategia e decisa de voluntarii care au facut asigurari in acest sistem (nu sunt angajatii, salariatii). Nu toti francezii pot sa faca aceste asigurari suplimentare, cei cu venituri mici nu isi permit.

b. de asigurare de locuinte

c.de accidente

Pag.8

III. (ONG)Asociatii: asociatii de persoane care au un obiectiv comun. Fara scop lucrativ. Alsacia are o istorie speciala, datorita rel atiei speciale cu Franta si Germania. Legea locala permite si scop lucrativ, dar aceasta prevedere legala nu prea este folosita.

Mare diversitate in domeniul de activitate (sport, insertie, cultura, cartier, mediu)

- Unele beneficiaza de suport public (externalizarea serviciilor publice – delegare din partea autoritatilor)
- Asociatii care au salariatii
- Asociatii cu voluntari

48 000 salariatii in Alsacia in 2009 in asociatii. Intre 2007-2009 a crescut cu 4 % nr de salariatii.

IV. Economie solidara (al patrulea colegiu in CRES).

- Fundatii; au fonduri si le ofera altor structuri de ec sociala, nu catre membri
- Comert echitabil;solidaritate N-S
- Insertie; solid aritate cu persoane care nu gasesc loc de munca pe piata clasica
- Solidaritate internationala : solidar itateN-S

Ex. Insertie: au uniunea regionala a structurilor de insertie din Alsacia , sunt federalizate (URSIEA)

Toate sectoarele sunt federalizate la nivel regional. Toate cele 4 colegii sunt membri in CRES (federatiile). In cazul cooperativelor sau mutualitatilor sunt acceptate si organizatii de sine statatoare, care sunt mai importante.

Federalizarea este necesara pentru ca sunt mai puternici in fata finantatorilor, autoritatilor etc Negocire si reprezentare (finantare, politici). Vizibilitate in media.

NB: Intreprinderea sociala: R: Orice organizatie care vrea sa integreze principii ale ESS. Acelasi termen. Nu i se pare relevanta precizarea aceasta conceptula (spre deosebire de Italia, unde exista chiar o lege a IS). Chiar structuri economice care nu sunt ESS, dar integreaza principii de responsabilitate sociala pot fi numite asa. (v. cazul UK)

Fondurile CRES (finantarea)

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

1. Servicii: CRES catre membri:

CRES federlaizeaza reprezinta retelele pe domenii de activitate sau pe tipuri de intreprinderi, de structura (cum ar fi intreprinderile de insertie)

CRES pe regiuni, 26, si un colegiul care coordoneaza.

Pag.9

Comparatie cu structura, functionarea si rolul Camerei de comert si industrie. Nicio asemanare, la fel fata de Camera de mestesugari si arizani. Orice intreprindere este obligata sa intre in Camera de comert si industrie. Intrarea in CRES este voluntara. Membrii CRES aleg sa fie aici! Libera adeziune. Structurile ESS pot sa se si retraga.

CCI sunt obligate de a face training, formare, consiliere etc. CRES nu are obligatie. Decide singura ce servicii ofera.

Alta diferenta este subsidiaritatea. Deciziile specifice este stabilit de fiecare structura, care stie cel mai bine. CRES nu face nimic din ceea ce trebuie sa faca membrii. Nu se face concurenta membrilor (de ex o structura de insertie) Are doar functia de coordonare la nivel regional/national al retelei si de reprezentare.

Bugetul:

4 salariati, 300 mii euro (cotizatii de la membri – 10%-) si restul publice (Alsacia, FSE, Central, Strasbourg) , altele pentru actiuni concrete (Luna ESS) de la alte orase.

Functionare:

Adunarea generala CRES stabileste (colegiile) statutul de membru. Sunt discutii inainte cu structura de ESS care vrea sa intre. In CRES Alsacia sunt admise doar federatii. Altfel, din cauza principiului un vot/un membru, s-ar crea o inegalitate. In alte regiuni din Franta, se accepta si organizatii individuale. Fiecare CRES teritorial decide acest aspect. Consiliul National CRES nu poate decide pentru un CRES regional.

III. Descriere si prezentare a obiectivul vizitat pornind de la următoarele întrebări orientative: (v. si in sectiunea anterioara)

- Care sunt recomandările pentru o persoană din România care ar dori să implementeze un proiect similar?
La nivelul actual de dezvoltare a ES in Roamania, structurile de tip federativ exista (Federatia Fermierilor din Romania, UNCARSR, FDSC, FOND etc), si functioneaza, desi cu sincope si fara o strategie pe termen lung, ca suport operational (infiintare de noi organizatii, cursuri pentru membri, diseminare cazuri de buna practica, informare, desi aceasta din urma nu este insotita mereu de consultanta necesara utilizarii adecvate a informatiilor) dar la nivel de forta de

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

reprezentare și vizibilitate (în fața decidenților politici și, chiar în mass media și publicul larg) au mult de lucrat. Multe inițiative care se concurează diminuând efectul principiului : împreună suntem mai puternici) Nevoia în România de acuratețe în implementarea principiilor de ES, de flexibilitate a structurilor federative, de formare a unor profesioniști în administrarea acestor rețele, de învățare din experiența unor structuri similare din țări cu mecanisme clare și eficiente de funcționare experimentate de ani de zile. Multe cazuri în care liderii au abandonat org și aceasta nu avea structuri viabile, ca să reziste. Imaginea publică nu este tocmai pozitivă: mulți inițiatori de proiecte similare sunt suspectați de afiliere ideologică și/sau politică , grad scăzut de încredere.

Pag.10

IV. Auto-chestionarea în urma vizitei. Aspecte ale concentrării atenției:

- Întâlnirea a fost interesantă prin informație și prin disponibilitatea și gradul de informare și de reacție ale speaker-ului. Timp limitat, întrebări de la participanți care nu erau familiarizați cu domeniul și nu aduceau valoare adăugată prin răspunsurile primite.
- Da, istoria acestei inițiative și mecanismul de relaționare cu autoritatea, cu org din cadrul ei, cu cetățenii, tipul de servicii, implicarea în educație și organizarea de evenimente sunt perfect accesibile și în România. Trebuie doar un fel de internship, încredere în capacitatea ei de a reuși și adaptarea experienței franceze la situațiile din diverse domenii din România.
- Poate o culegere de bune practici din diverse țări puse la dispoziția org din domeniul ES și evenimente de promovare a experiențelor din România în domeniul acesta; analiză a situațiilor care au dus la eșecul unor astfel de structuri incipiente de federalizare; un demers de mentorat pentru cei care vor să inițieze un proiect de gen.

O prezentare inteligentă și cu puterea de a inspira. A starnit interesul, chiar dacă nu toți participanții au înțeles că nu este vorba despre a copia o experiență care să se potrivească perfect pentru România, ci de a învăța și a găsi corespondențe, a găsi modalități de a adapta și fructifica în condiții diferite un model de acțiune.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

CAMERA ALSACIANĂ DE CONSUM

Obiectiv prezentat în 11 iunie 2012

Pag.11

I. Date cu caracter general

1. Denumirea inițiativei vizitate este Chambre de Consommation d'Alsace, în traducere liberă Camera de Consum Alsaciană (CCA). Pagina web a acesteia se poate accesa la adresa www.cca.asso.fr

2. CCA este o federație care analizează consumul din punct de vedere complex.

3. CCA este o rețea de protecție a consumatorilor care cuprinde 17 asociații regionale (familiale, sindicale și asociații specializate), dintre care amintim:

- Association Force Ouvrière Consommateurs (AFOC)- Asociația Forța Muncitorilor
- Association Générale des Familles (AGF)- Asociația Generală a Familiei
- Conseil Départemental des Associations Familiales Laïques (CDAFAL) – Consiliul Departamental al Asociațiilor Familiale
- Confédération Nationale du Logement (CNL) – Confederația Națională de Protecție
- Confédération Syndicale des Familles (CSF) – Confederația Sindicală a Familiei
- Familles Rurales – Familiile Rurale
- Organisation Générale des Consommateurs (ORGEKO) – Organizația Generală a Consumatorilor
- Union Départementale des Associations Familiales (UDAF) - Uniunea Departamentală a Asociațiilor Familiale
- Union Régionale des Associations Familiales (URAF) – Uniunea regională a Asociațiilor Familiale,
- Union Féminine Civique et Sociale - Familles rurales (UFCS-FR) - Uniunea Feminină Civică și Socială- Familiile rurale
- Mouvement Familial d'Alsace (MFA) – Mișcarea Familiei din Alsacia
- Chambre Régionale du Surendettement Social (CRESUS)- Camera Regională de Siguranță Socială
- Fédération d'associations de conjoints survivants (FAVEC) – Federația Asociațiilor Văduvelor
- Collectif pour une Economie Solidaire (COLECOSOL) –Grupul pentru o Economie Solidară

Adunarea Generală a CCA se reunește cel puțin o dată pe an pentru alegerea Consiliului de administrație. Consiliul de administrație este compus din 25 de membri voluntari aleși de delegații asociațiilor locale pe care le reprezintă. În fiecare an se alege un președinte și un birou compus din 14 administratori. Toți aceștia sunt și ei voluntari. Administratorii participă activ la diferite comisii și grupuri de lucru care pun în aplicare, pentru asociațiile pe care le reprezintă, diverse tematici: juridice, alimentație, consum responsabil, sănătate, etc.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Consiliul de administrație delegă puterea de gestiune operațională secretarului general care coordonează o echipă formată din 15 salariați (juriști, economiști, sociologi, jurnaliști).

120 de voluntari activi, aleși de către aceste asociații militează „ca niște politicieni” pentru drepturile asociațiilor pe care le reprezintă.

CCA are un președinte, un vicepreședinte, trezorier, secretar general, secretar general adjunct, responsabil juridic, responsabil media și responsabil cu educația și formarea.

Pag.12

II. Informații cu caracter specific

4. CCA este o federație regională pentru asociații de consumatori. În prezent, există 17 asociații care sunt membre ale CCA. Câteva dintre ele vin din structuri sindicale, câteva sunt asociații familiale și altele vin din direcția unor mișcări specifice cum ar fi cea ecologistă.

Dând o voce comună celor 17 asociații, CCA poate reprezenta mult mai eficient interesele consumatorilor din Alsacia.

Printre obiectivele CCA se numără informarea și protecția consumatorilor.

5. În economie au apărut forțe care urmăreau anumite interese, syndicatele care erau preocupate de creșterea salariilor, asociațiile familiale care urmăreau interesele membrilor lor, precum și mișcări specifice care se numeau Camere și reprezentau interesul unor anumite categorii de profesii. Ca urmare a acestor interese manifestate, au apărut asociații care erau preocupate de preturi, consum sau calitatea locuințelor oferite oamenilor, etc, ceea ce însemna de fapt consumul sub diversele lui forme.

CCA a apărut în 1970 și reprezintă interesele mai multor categorii de persoane printre care asociații profesionale, organizații preocupate de locuințe și condiții de habitat, organizații care sunt preocupate de protecția drepturilor femeilor sau a persoanelor care au mari datorii.

6. Fiind un instrument de formare și informare aflat la dispoziția consumatorilor, CCA promovează campanii de informare, conștientizare pe diverse tematici de interes. Datorită acestor campanii, în urma unui sondaj de opinie se remarcă preocuparea cetățenilor alsacieni pentru sănătatea proprie 23%, pentru mediu 21%, pentru bugetul propriu 21%, pentru favorizarea produselor locale 15%, echitate socială și solidară 14%, altele 4%.

Datorită și campaniilor CCA în Alsacia se găsește una dintre cele mai pure ape din rețeaua publică, din Europa. (În Franța există o campanie de promovare a consumului de apă din rețeaua publică, în restaurante clienții primind carafe de apă gratuit.)

CCA pune la dispoziția cetățenilor mijloacele necesare asistenței juridice, aceștia fiind consiliați și reprezentanți în instanțe, dacă este cazul.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

7. Beneficiarii acestei inițiative sunt de fapt toți consumatorii din Alsacia. Activitățile inițiativei nu sunt în nici un fel direcționate doar către membrii asociațiilor care o compun.

8. Colaborarea cu autoritățile publice constă în sesizarea aspectelor care pot fi îmbunătățite în ceea ce privește consumul responsabil. În plus, pentru campaniile de informare, fiind considerate un serviciu public, CCA primește adesea fonduri de la instituțiile publice.

Pag.13

9. Printre persoanele care muncesc în cadrul acestei instituții o mare parte dintre acestea fac voluntariat (cel puțin 200 de persoane). Această instituție este rezultatul strădaniei voluntare a cetățenilor în decursul a peste 40 de ani.

10. Bugetul CCA este unul foarte variat:

- Cele 17 asociații membre aduc o contribuție anuală simbolică de 20 de euro.
- CCA publică o revistă pentru informarea consumatorilor, prin vânzarea căreia își mai pot completa bugetul, abonamentul anual costând 17 euro.
- Pentru campaniile de informare, fiind considerate un serviciu public, ei adesea primesc fonduri de la instituțiile publice.
- Uneori, în cazuri mai complicate, CCA percepe o taxă de reprezentare legală a consumatorilor de 50-100 de euro.

Problema financiară a fost enumerată în lista dificultăților pe care CCA le întâmpină.

11. Sustenabilitatea demersurilor este asigurată:

- financiar prin sponsorizări și cotizația membrilor.
- resursa umană este reprezentată preponderent de cei 120 de voluntari activi și 13 persoane angajate.

III. Descriere și prezentare a obiectivului vizitat

12. CCA pune la dispoziția consumatorilor, societăților, familiilor, colectivităților servicii de informare, formare și apărare.

13. Inițiativa CCA se încadrează în domeniul economiei sociale și solidare pentru că, prin activitățile ei, aduce beneficii tuturor consumatorilor din Alsacia. Luarea deciziilor se face prin consens între asociațiile membre.

14. Principalele beneficii oferite de CCA sunt:

- explicarea consumatorilor a legislației drepturilor consumatorului.
- existența serviciilor permanente de informații pentru a explica drepturile consumatorilor,

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

acest lucru realizându-se prin telefon și email.

- informarea consumatorilor privitor la drepturile și inițiativelor legislative prin reviste de specialitate realizate de voluntari.
- spoturi informative în mass-media.
- prezența la unele posturi de TV la ora 18.55 a reprezentanților CCA pentru a prezenta conceptual de consum responsabil. Acest lucru se realizează atât la TV cât și la radio sau internet.
- CCA reprezintă în instanță interesele membrilor lor.
- CCA are o linie telefonică prin care învață populația cum să facă economie de energie sau cum pot reduce cantitatea de deșeuri.

Pag.14

15. Criza economică a influențat comportamentul cetățenilor, orientându-i spre consumul produselor locale, responsabilizându-i. Acțiunile acestora se reflectă și în relația cu CCA.

16. Dacă s-ar dori implementarea unui proiect similar în România, ar fi suficientă înființarea unui ONG federativ regional și apoi atragerea de asociații membre. O căutare pe Internet scoate la iveală zeci (dacă nu sute) de asociații de consumatori și chiar câteva structuri federative pentru asociații de consumatori. O listă se poate găsi la adresa: o9atitudine.ro/sustinatori

IV. Auto-chestionarea în urma vizitei

17. Principalul aspect care ne-a atras atenția, a fost preocuparea CCA să realizeze cât mai bine și prin canale variate, informarea populației privitor la consumul responsabil.

18. Acest demers ar putea fi dezvoltat în România cu condiția dorinței și voinței de asociere a diverselor asociații sindicale, familiale, asociații specifice, cu scopul realizării unor obiective comune sau a rezolvării unor probleme de echitate, calitate, a locuinței, etc, însă având în vedere reticența românilor față de ideea de asociere credem că este nevoie de timp pentru a se realiza ceva similar la noi în țară.

19. Pentru a demara un proiect similar, următoarele acțiuni ar fi necesare: înființarea unui ONG federativ regional pentru consumatori și contactarea asociațiilor de consumatori din zonă în vederea înscrierii în structura federativă mai sus menționată.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

CIGALES

Obiectiv prezentat în 11 iunie 2012

I. Date cu caracter general:

- denumirea inițiativei vizitate: **CIGALES: Clubul Investitorilor pentru o Gestiune Alternativa si Locala a Economiei Solidare**
- pagina web: <http://www.cigales.asso.fr>
- persoana care a prezentat initiativa: **Xavier BOOS** xavier.boos@gmail.com
- tipul de structură: **structura de solidaritate cu capital de risc care aduna economiile membrilor sai in vederea dezvoltarii unor mici intreprinderi sau proiecte locale**

II. Informații cu caracter specific:

Prima initiativa CIGALES s-a constituit in 1983, iar Federatia cluburilor CIGALES a fost lansata in 1985. In 2010 existau 136 cluburi active organizate membre in Federatia CIGALES, avand un total de 1800 de aderenti.

Din afirmatiile d-lui Boos in timpul prezentarii, comunitatile si cetatenii au simtit in timp ca investitiile financiare pe care le faceau prin intermediul bancilor traditionale nu mai pastreaza transparenta si trasabilitatea pe care si-o doreau, ca investitiile pe care bancile le faceau nu se regaseau in economia comunitatii si ca instrumentele create de banci se indepartau tot mai mult de filozofia initiala de economisire si investitii pe care cetatenii o aveau in vedere. Cautand solutii alternative pentru a contracara toate aceste nemulumiri si aspecte considerate negative, cetatenii au dezvoltat cluburile CIGALES ca pe instrumente de finantare etica, alimentate din economiile membrilor si dirijate spre realizarea unor investitii solidare in comunitate.

Un ,club' CIGALES are intre 5 si 20 de membri; acestia sunt persoane care au mici economii si care doresc sa investeasca in comun cu alte persoane aceste economii in proiecte sau afaceri locale pe care le considera necesare, sustenabile si echitabile. Cluburile functioneaza pe baza unei Carte GIGALES si au o durata de viata limitata la 5 ani.

Clubul astfel constituit se reuneste pentru a discuta candidaturile intreprinzatorilor sau dezvoltatorilor locali de proiecte; selectia proiectelor/initiativelor este finalizata cu votul fiecarui membru, in conditii de unanimitate. Valoarea investitiei clubului intr-o afacere/proiect este de maximum 1/3 din capitalul total al afacerii/proiectului, pentru a lasa controlul majoritar asupra capitalului la initiatorii proiectului/afacerii. Sumele investite de cluburile CIGALES se constituie prin contributia lunara a fiecarui membru al clubului- suma contribuita poate porni de la cateva zeci de euro/luna. Mai multe cluburi pot investi in aceeasi afacere/acelasi proiect.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ŞI PROTECŢIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CRIES
Centrul de Cercetare pentru
Economie Socială şi Societate

Investeşte în oameni !

Proiect cofinanţat din Fondul Social European prin Programul Operaţional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Dupa un ciclu de 5 ani, si in cazul in care afacerea/proiectul in care a investit este profitabila, clubul ceseaza portofoliul de actiuni/investitia; castigul se imparte proportional si se reinvesteste. Daca proiectele in care s-a investit au dat faliment, nu se recupereaza nimic. Nu se pot retrage banii investiti inainte de 5 ani.

Pag.16

III. Descriere şi prezentare a obiectivului vizitat pornind de la următoarele întrebări orientative:

- Care este rolul social şi economic al iniţiativei vizitate?
Cluburile CIGALES sunt preocupate de dezvoltarea comunitatii si economiei locale, fixeaza capitalul unei comunitatii in acea comunitate, ofera sprijin financiar unor initiative/proiecte de interes local care nu sunt intotdeauna finantabile prin instrumente financiar-bancare traditionale, sprijina astfel crearea de noi locuri de munca.
- Iniţiativa vizitată se încadrează în domeniul economiei sociale şi solidare, iar dacă *da*, de ce?
Investitiile cluburilor sunt de natura economica si au implicatii economice, sunt realizate cu atentie pentru cetatean (atat membrii cluburilor, cat si cetatenii initiatori de afaceri sau promotori de proiecte), iar solidaritatea s manifesta pe ambele planuri: solidaritate intre membrii unui club si respectiv solidaritate in un club care investeste si investitorul/promotorul de proiecte local.
- Care sunt principalele beneficii ale acestei iniţiative pentru tipuri diferite de beneficiari?
Odata cu crearea unui club CIGALES si realizarea unor investitii locale in sistemul acesta alternativ, cetatenii (investitori ai) unei comunitati detin controlul asupra modului cum isi investesc propriile economii si in acelasi timp decid caror tipuri de investitii sau proiecte le acorda increderea si sustinerea. Cetatenii sunt suverani asupra acestor doua tipuri de alegeri. Cetatenii care investesc ca si membrii ai unui club CIGALES au facilitati fiscale (deduceri) garantate prin legislatia franceza aplicate la sumele pe care le investesc.

Investitorii sau beneficiarii de proiecte sustinute in sistem CIGALES (posibil, probabil cetateni ai aceleasi comunitati, sau cetateni interesati de dezvoltarea aceleiasi comunitati) sunt siguri ca timp de 5 ani investitorii nu isi vor retrage sprijinul si banii investii – se asigura astfel previzibilitate si stabilitate investitiei/proiectului si locurilor d emunca create prin aceste afaceri sau proiecte.

Autoritatile locale se pot baza pe fonduri private complementare fondurilor publice care sunt investite in comunitatea pe care o guverneaza – astfel presiunea pe aceste autoritati se reduce.

Cetatenii comunitatilor in care cluburile CIGALES investesc beneficiaza direct sau indirect de oferta de locuri de munca nou create prin afacerile/proiectele initiate cu prijin finaciar CIGALES si beneficiaza si de produsele/serviciile pe care le ofera afacerile/proiectele finatate.

- Care este impactul crizei socio-economice în derularea acestei iniţiative?

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CRIES
Centru de Resurse pentru
Asistență Socială și Educație

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Prin deductie logica, prin examinarea cazurilor de investitii locale alternative (vezi situatia Germaniei cu multe ,fonduri mutuale' cu raza de absorbtie/actiune locala) si din spusele reprezentantului cluburilor CIGALES la intrevvederea cu echipa CRIES impactul crizei economice se resimte mult mai putin asupra investitiilor prin instrumente tip CIGALES, decat asupra investitiilor prin institutii bancare de tip traditional (explicatiile sunt complexe, dar, principial, instrumentele alternative de tip CIGALES sunt unele transparente si de tip ,primar', in care increderea intre investitori si actori in care se investe e bazata pe incredere pentru ca acestia au contact direct; efectele crizei financiare se simt mai acut si pe termen mai lung in cazul investitiilor financiare de tip traditional care fiind mult mai mult bazate pe speculatii , peinovatii financiare' care permit tranzactionarea activelor nelichide si care sunt mult mai conectate global, au avut mai mult de suferit in urma crizei.

Pag.17

- Care sunt recomandările pentru un actor din România care ar dori să implementeze un proiect similar?
 - ✓ sa construiasca un climat de incredere in comunitatea in care doreste sa initieze un astfel de club (important in contextul romanesc in care credibilitatea legata de asociere si de tranzactii financiare este total deteriorata)
 - ✓ sa construiasca o ,carta' si proceduri locale utilizand modelul CIGALES
 - ✓ sa faca o incercare de tip ,pilot' initial si sa vada care sunt implicatiile si riscurile in contextul romanesc
 - ✓ sa examineze legislatia fiscala pentru a utiliza toate oportunitatile atat pentru investitor, cat si pentru investitie
 - ✓ sa faca propuneri fiscale/legislative menite sa ,protejeze' un astfel de instrument financiar

V. Auto-chestionarea în urma vizitei. Aspecte ale concentrării atenției:

- Prezența principalilor aspecte care v-au atras atenția în timpul prezentării, la locul de organizare a întâlnirii, etc;
 - ✓ faptul ca aceste cluburi nu au o forma juridica de organizare, ci sunt asocieri libere d epersoane individuale
 - ✓ puterea de asociere intra club a unor cetateni si intre cluburi in federatie
 - ✓ interesul membrilor cluburilor pentru ,binele local'
 - ✓ gradul de incredere ridicat pe care se bazeaza si prin care se manifesta cluburile CIGALES
 - ✓ faptul ca ,statul' valideaza acest tip de instrument alternativ de investitii prin acceptarea deducerilor fiscale pe car ele acorda investitorilor (in ciuda faptului ca acestia nu sunt organizati intr-o forma juridic recunoscuta)
- Demersul prezentat este relevant pentru România? Care sunt condițiile în care ar putea fi dezvoltat?
 - ✓ principial este un instument fiscal alternativ care ar stabiliza si comunitatile de la noi si le-at creste gradul de dezvoltare

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

- ✓ **memoria colectiva despre ,instrumente finaciare alternative' care s-au dovedit modalitati de inselare a investitorilor face ca gradul de incredere al cetatenilor in astfel de instrumente sa fie dificil de construit**
 - ✓ **initiative locale care se dovedesc de succes pot conduce la re-castigarea increderii si la presiuni asupra ,statului' pentru recunoastere fiscala**
- Din punctul echipei de realizare a acestui raport, care sunt principalele tipuri de acțiuni care ar trebui fi făcute la nivel local pentru a putea demara un proiect similar?
- ✓ **promovarea initiativei ,cluburilor' CIGALES in regiuni**
 - ✓ **colectarea reactiilor pro/contra si a inititativelor care sa conduca la crearea unui sistem local/adaptat contextului a cluburilor CIGALES**

Pag.18

V. Surse folosite la realizarea raportului

- prezentarea organizatiei realizata in 11 iunie 2012, Strasbourg, sala conferinta de la Auberge des deux rives de catre dl. Xavier BOOS
- site-ul organizatiei @ <http://www.cigales.asso.fr>
- prezentare in Ghid adaptat de bune practici in domeniul incluziunii sociale, coordonatori Mihaela Vetan si Sergiu Florean, Asociatia CRIES, 2012, pp. 63-65

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

LA NEF ALSACE

Obiectiv prezentat în 11 iunie 2012

I. Date cu caracter general

- Numele institutiei : La NEF – La Nouvelle Economie Fraternelle
- Pagina web: www.lanef.com
- Numar persoane implicate: in prezent sunt 30 000 membri.

II. Informatii cu caracter specific

In contextul in care bancile doresc maximizarea profitului chiar daca acest lucru afecteaza publicul sau cetatenii care au accesat diferite produse bancare. Astfel se ridica intrebarea: cum putem folosi banii pe care ii avem astfel incat sa nu fie instrumentul bancilor folosit in detrimentul scopurilor proprii.

Apare conceptul finantarii solidare in care se dezvolta transparenta folosirii fondurilor. Persoanele care isi depun economiile in astfel de institutii sunt informate despre destinatia fondurilor depuse – unde sunt investiti, distribuiti banii. Ia nasteste ideea unei structuri alternative de finantare fata de bancile traditionale. Tot mecanismul este transparent.

Ideea unei asociatii care sa vina in ajutorul microintreprinderilor si care sa finanteze idei de afaceri sau diferite proiecte ia nastere in 1970. La initiativa unor persoane care se cunosteau si care desfasurau activitati in diferite domenii, dar care se aflau in imposibilitatea de a acesa credite bancare. Totul porneste de la ideea de a-si retrage propriile economii pentru a le investi in domenii, proiecte in care ei insisi credeau: agricultura, medicina, cultura, etc.

In 1980, datorita schimbarilor legislative, apare si o noua forma juridica, asa se infiinteaza cooperativa de finantare NEF.

In anul 2000 avea 4000 de membri, iar in prezent are 30000 de membri

In prezent sustin o varietate de proiecte de la agricultura, constructii ecologice, medicina etc. respectand obiectivele initiale ale asociatiei. De asemenea finanteaza cu fondurile depuse, proiecte

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

de economie socială cu scopul de a finanța proiecte locale și de a scurta circuitul fondurilor detinute. La NEF se adresează în mod special proiectelor cu impact local.

Clienții au două beneficii:

- au siguranța că banii lor sunt folosiți doar în proiecte locale;
- își pot împărtăși dobânda cu organizații care desfășoară proiecte locale.

Pag.20

III. Descriere și prezentare a obiectivului vizat

La NEF își propune să asigure respect și grijă pentru oameni și mediu. La NEF reprezintă o legătură de solidaritate între, pe de o parte, persoanele care dețin fonduri și, de altă parte, persoanele care au nevoie de fonduri ca să își continue activitatea. De asemenea, implică solidaritate față de generațiile viitoare, prin dezvoltarea de activități sustenabile și ecologice.

Caracteristica de bază a cooperativei este transparența, de aceea aceasta publică un raport anual în care sunt prezentate detaliile tuturor proiectelor care au fost aprobate și finanțate de instituție, astfel deponenții fondurilor pot vedea cum sunt folosite fondurile lor și pot deține informații actualizate despre acest proces, menținându-se astfel o legătură între membri și beneficiari.

Membrii cooperativei pot fi instituții sau persoane individuale. La NEF lucrează și cu alte bănci, iar ca partener principal este Credit Cooperativ.

IV. Autochestionare în urma vizitei

Principalul aspect care ne-a atras atenția a fost parteneriatul și susținerea pe care La NEF o are din partea colaboratorilor – băncile mai mari – care oferă suport în activitățile desfășurate.

Dacă vrei să primești credit de la o bancă din România (ma refer la o sumă cu care poți începe o afacere) trebuie să ai garanții imobiliare. Ar fi bine să avem o legislație care ni-ar permite să înființăm bănci/cooperative locale care ar funcționa la fel ca LA NEF. Ar funcționa cu bani mai puțini și cu finanțarea acelor proiecte locale care au ca scop și dezvoltarea comunității. Astfel cu mai multe proiecte realizate am putea investi în primul rând în stabilitatea economică locală.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

TERRE DE LIENS

Obiectiv prezentat în 11 iunie 2012

I. Date cu caracter general:

Denumire: Terre de Liens

Sit web: <http://www.terredeliens.org/>

Tipul structurii:

-O asociație națională (din 2003)

-“La Fonciere- o societate în comandită pe acțiuni- ‘société en commandite par actions’ (SCA) (din 2006) cu un capital de 57 500 €, creat la inițiativa asociației Terre de liens și a cooperativei La Nef. Din 2007 are statut de întreprindere solidară.

-Fondul de dotări Terre de liens- centralizează donații în bani, teren, ferme. Este în curs de a primi statutul de fundație (2012).

Numărul de persoane implicate:

Aproximativ 20 în organizare, 1200 membrii și în jur de 5000 de acționari (în 31 dec. 2011)

II. Informații cu caracter specific

Descrierea inițiativei:

Terre de liens este o organizație a societății civile creată în 2003 pentru a aborda dificultățile întâmpinate de către fermierii organici și a țăranilor în achiziționarea terenurilor agricole. Preturile terenurilor sunt așa de mari iar piața terenurilor atât de competitivă încât accesul la terenuri a devenit o problemă majoră pentru înființarea de noi ferme sau achiziționarea de teren adițional pentru continuarea activităților curente.

Începând cu 2007, TdL început să achiziționeze teren pe care îl deține permanent pentru binele generațiilor actuale și a celor viitoare. Acest teren este dat spre folosință fermierilor organici sau care practică agricultură biodinamică, sau țăranilor determinați să respecte mediul înconjurător.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CRIES
Centrul de Resurse pentru
Asistență Socială și Educație

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Pentru a achiziționa teren, TdL a creat două unelte financiare: *la Foncière*, o companie de investiții solidară și *Le Fonds*, un trust de dotări care colectează investiții sau donații în bani sau bunuri. Prin *la Foncière* și *Le Fonds*, TdL deține acum 71 de ferme, în total 3000 hectare unde trăiesc și lucrează cel puțin 220 de adulți. Acest lucru a fost făcut posibil prin suportul a 1200 de membrii, în jur de 5000 de acționari (în mare indivizi) care au investit peste 15 milioane de euro, cetățeni și autorități locale. Terre de liens dispune în momentul actual de 25 000 000 de euro. În doar trei ani, TdL a făcut un progres semnificativ în eliberarea pământului de pe piața comodatărilor astfel încât să poată fi păstrat în sfera producției agricole sustenabile.

Pag.22

Contextul de dezvoltare a inițiativei:

Începând cu 1960, Franța a experimentat un declin al suprafețelor agricole, din cauza abandonului terenului și a conversiei terenului agricol în teren cu alte întrebuințări. Pe lângă asta, a existat și un declin al numărului de ferme agricole mici din cauza modelului de agricultură intensivă care are tendința să-și concentreze activitatea într-un număr din ce în ce mai mic de ferme din ce în ce mai mari. Un rezultat al acestor fapte este că prețul terenurilor a crescut enorm și tinerii fermieri au întâmpinat greutăți din ce în ce mai mari în achiziționarea sau închirierea de teren. Accesul la teren este problemă deosebită pentru următoarele grupuri de persoane:

-agricultori fără experiență care nu moștenesc pământul de la familie și deci trebuie să-l cumpere. Numărul persoanelor din acest grup este din ce în ce mai mare și prezintă o adevărată provocare.

-fermieri care doresc să creeze ferme mici cu activități de valoare ridicată (cultivarea legumelor, ferme organice-biodinamice, procesarea produselor în cadrul fermei) care nu au nevoie de o producție mare și intensivă. Aceste proiecte sunt considerate adesea neviabile din punct de vedere economic și deci cad în afara sferei subvențiilor și a mecanismelor de suport și nu sunt mereu privite cu ochi buni de comunitatea agricolă.

-fermieri care nu doresc să cumpere teren, din motive personale, etice sau politice (resping proprietatea privată, considerând pământul un bun comun), dar totuși își doresc o oarece securitate pentru a-și desfășura activitatea.

Un răspuns pentru a îmbunătăți accesul la pământ a apărut în 1960, prin dezvoltarea structurilor de ferme colective (susținute de familii, prieteni, comunitate, aceștia devenind acționari ai investiției). Aceste forme de organizare au întâmpinat anumite dificultăți, astfel că pentru a găsi soluții la aceste dificultăți s-au organizat, în perioada 1999-2001 o serie de ateliere, organizate de RELIER, o asociație pentru dezvoltare rurală. Aceste ateliere au reunit fermieri implicați în structuri de proprietate colectivă, mișcarea organică și biodinamică, specialiști în dezvoltare rurală și banca etică La Nef. Această dinamică colectivă a dus la crearea, în 2003, a asociației Terre de liens.

Obiective:

-susținerea accesului la teren pentru activități sustenabile din punct de vedere economic, social și ecologic; susținerea agriculturii organice și biodinamice; pluriactivitate în zone rurale; înființarea de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013CRIES
Centru de Resurse pentru
Asistență Socială și Educație

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

noi ferme și păstrarea fermelor deja existente;

-promovarea solidarității și dinamicii cetățenești pentru a susține aceste proiecte, inclusiv a relațiilor directe consumator-producător; împărțirea capitalului și experiențelor între urban și rural; grupuri locale ce susțin stabilirea unui fermier

-sublinierea problemei accesului la teren prin acțiuni concrete, inclusiv mobilizarea autorităților locale, lupta împotriva speculațiilor imobiliare, împuternicirea cetățenilor în a avea un cuvânt de spus în ceea ce privește folosirea terenurilor și promovarea centurilor verzi în jurul așezărilor.

Rezultate obținute:

De-a lungul anilor, Tdl și-a dezvoltat prezența pe întreg teritoriul Franței. Acum deține câte o filială în fiecare regiune și o rețea de 1200 de membri; Filialele sunt esențiale pentru funcționarea Tdl, conectând managerii de proiect cu La Foncière și cu Le Fonds, mobilizând suportul local, coordonând acțiunile Tdl cu cele ale autorităților colective și a altor organizații ale societății civile, informând și mobilizând acționarii, donatorii și voluntarii. 60% din bugetul filialelor locale este finanțat de Consiliile regionale, demonstrând interesul și suportul reprezentanților aleși pentru inițiativele societății civile în domeniul administrării terenului și susținerea metodelor agricole sustenabile.

Terre de Liens deține în jur de 70 de ferme, o suprafață de teren de 3000 ha, cu ajutorul a peste 5000 de acționari ce au investit peste 15 milioane de euro.

Prin crearea în 2006 a La Foncière, o companie privată limitată de acțiuni ('société en commandite par actions' (SCA), Tdl a creat o unealtă originală pentru colectarea de fonduri.

Ca și companie, La Foncière poate emite acțiuni pentru creșterea capitalului. Ca și companie limitată de acțiuni, aceasta crează două categorii de participanți: acționarii, care asigură capital și sunt răspunzători numai în limita capitalului investit, și partenerii de administrare care conduc compania și sunt responsabili în comun și solidar pentru datorii. Astfel, statutul companiei îi separă pe cei care dețin capitalul de cei care sunt responsabili de decizii în ceea ce privește investițiile și conducerea companiei. În cazul Tdl, primul grup e compus din acționari individuali, organizații non-profit, companii și investitori instituționali, iar al doilea grup e compus din asociații Tdl, banca etică la Nef și Sjoerd Wartena, cofondator și președinte Tdl. Această separare asigură că pământul cumpărat și deținut este administrat în așa fel încât să servească scopurilor pe termen lung ale asociației: păstrarea terenului agricol în stare bună și producția sustenabilă, pentru generațiile următoare.

Cu un capital inițial de 57 200 euro provenind de la 47 de acționari, compania a reușit să strângă, între Octombrie 2008 și Martie 2009 o sumă care a depășit așteptările" 4 milioane euro în 5 luni, de la 2200 acționari. (obiectivul era să colecteze 3 milioane euro în 9 luni). O a doua emiteră de acțiuni publice între Oct. 2009 și Iunie 2010 a dus la colectarea a încă 6 milioane euro, iar o a treia emiteră a început în Noiembrie 2010. Până la Crăciun s-au strâns deja 5 milioane euro.

Prima fermă a fost cumpărată în Februarie 2007. Majoritatea fermelor cumpărate sunt mici- doar

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

câteva hectare, deși există și ferme foarte mari, de peste 100 ha. Multe sunt ferme mixte sau ferme de legume, câteva produc cereale.

Odată ce La Fonciere deține terenul sau proprietatea, îl închiriază unui fermier (pe bază de proiect). Inițial, oferă un contract de 9 ani - contractul clasic de acest gen în Franța - care acum evoluează spre un contract de 18 ani, pentru a oferi siguranță fermierului. Pentru că scopul Tdl e de a suprima speculațiile, Tdl închiriază proprietatea în funcție de prețul reglat local. Astfel menține contactul cu fermierii, verifică în mod regulat progresul proiectului și dacă acesta se desfășoară conform înțelegerii. Intervine, de asemenea, acolo unde e nevoie pentru restaurarea sau înnoirea unei ferme.

Pag.24

Beneficiarii inițiativei:

- Fermierii organici sau implicați în agricultura biodinamică
- Consumatorii produselor de aceștia (hrană sănătoasă, produsă fără prejudicii ecologice)
- Comunitățile locale

Implicarea atutorităților publice:

60% din bugetul filialelor locale este finanțat de Consilile regionale, demonstrând interesul și suportul reprezentanților aleși pentru inițiativele societății civile în domeniul administrării terenului și susținerea metodelor agricole sustenabile.

Implicarea cetățenilor:

Majoritatea acționarilor sunt indivizi care participă activ la finanțarea proiectului, prin investiția în acțiuni, prin donații de bani și proprietăți.

Finanțatori:

Peste 15 milioane euro colectați de la acționarii și cetățenii pentru achiziția de terenuri și alte proprietăți imobiliare. Autoritățile publice contribuie cu 60% la bugetul filialelor locale; Proiectul Terre de liens a pornit cu finanțare din partea băncii etice La Nef

Asigurarea sustenabilității demersului:

Câtă vreme finanțatorii vor avea bani, vor continua să investească, comportament datorat campaniilor de promovare a demersului. Dacă situația economică a locuitorilor Franței va deveni mai precară, Tdl se poate implica mai mult în gestionarea pământului deja achiziționat, în instalarea a noi fermieri.

Rolul social și economic al inițiativei Terre de liens constă în evitarea speculațiilor imobiliare, facilitarea accesului fermierilor și a persoanelor care doresc să lucreze pământul la teren, includerea acestora în economie, încurajarea producției de hrană în mod sănătos și durabil.

Faptul că cetățenii colaborează pentru achiziționarea de teren ce urmează să fie dat în folosință celor care pot să-l lucreze, iar aceștia din urmă vor avea un trai în condiții decente, producând hrană

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CRIES
Centrul de Resurse pentru
Învățarea Continuă și Educația Adultă

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

sănătoasă pentru grupurile lor de consumatori fac ca inițiativa Terre de liens să se încadreze în domeniul economiei sociale și solidare.

Observații

Irina Tomici

Pag.25

Prezentarea demersului a fost scurtă, cu o traducere nesatisfăcătoare, axându-se pe filosofia din spatele demersului mai mult decât pe aspecte concrete referitoare la modul de organizare, membri activi, etc. Din fericire site-ul inițiativei este cuprinzător și am găsit materiale adiționale ca și bibliografie pentru raport.

Este posibil ca un asemenea demers să nu fie relevant pentru România, din următoarele motive:

Cei care știu și vor să lucreze terenul o fac deja. Din păcate sunt prea puțini care vor să facă asta, de unde și multele terenuri lăsate nelucrate. Mai e cazul celor care ar investi în agricultură, dar ar face-o la modul intensiv; ce îi împiedică este investiția mare inițială de care ar avea nevoie pentru cumpărarea utilajelor. Din punctual meu de vedere, este mai bine ca terenurile să rămână nelucrate, eventual să se împădurească, decât să fie lucrate intensiv, cu utilaje grele, fertilizatori, ierbicide și pesticide chimice.

Mulți din cei care ar face agricultură organică dar nu o fac încă sunt cei cu studii superioare, care în prezent sunt angajați în diverse alte proiecte dar visează să se implice la un moment dat în agricultură. Aceștia au de obicei fondurile necesare achiziționării pământului, care nu e foarte scump în România, dar nu au fonduri.

Un alt motiv pentru care cred că inițiativa nu ar putea funcționa la noi este că românii nu au- pe de o parte- destui bani (în Franța multă lume își permite să investească într-un proiect de unde nu câștigă mai nimic, doar de dragul unui principiu, lucru care din păcate nu se aplică în România)iar pe de altă parte spiritul de solidaritate a dispărut aproape cu desăvârșire.

Un proiect gen Terre de liens ar funcționa, poate, doar la scară mică, între prieteni și cunoscuți.

Mihaela Podariu

Unul dintre cele mai interesante aspecte care mi-au atras atenția și la care am încercat să găsesc un răspuns, este cum au reușit să colecteze 5 milioane de euro donații de la cetățenii francezi pentru a cumpăra pământ? Am găsit răspunsul în campaniile lor de comunicare.

Deși siteul asociației nu pare a fi foarte atrăgător ca design, acesta este bine structurat, sunt prezentate informații la zi, iar mesajele și campaniile au un substrat emoțional puternic, care se pare să atingă conștiința cetățeanul francez, iată câteva exemple:

- „Nu abandonați moștenirea noastră comună – în fiecare săptămână 200 de ferme dispar în Franța”, fiind înlocuite de construcții, care afectează sănătatea ta!

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

- „Faceți o donație”, aceasta ne va permite să cumpărăm pământ, pământ pentru care asigurăm perenitatea, integritatea pe termen lung, e pământul poporului, care doar prin proiectul Terre de liens mai poate fi conservat!

De asemenea, sunt prezentate proiecte concrete ale fermierilor care sunt susținuți de asociație, astfel că donatorii sunt invitați să aleagă proiectul pe care doresc să-l susțină și au diferite modalități de a realiza donația.

Rezumând, mesajul central, care provoacă la acțiune, pare a fi: „Vom pierde tot terenului agricol datorită speculei. Terre de liens împreună cu voi (în text: noi toți, acum!) putem acționa!”. Se prezintă concret cum: prin donațiile strânse, asociația va achiziționa teren agricol, pe care îl va oferi agricultorilor care au proiecte responsabile cu mediul și promit că îl vor exploata în condiții propice astfel încât să-l păstreze intact pentru sănătatea poporului francez. În cazul în care nu reușesc să obțină donații, pământul va cădea pradă speculei, va fi exploatat iresponsabil, urmărindu-se numai câștigurile pe termen scurt, fapt care pe termen lung va distruge poporul francez.

O campanie cu un astfel de mesaj, în care pământul este asociat cu un bun comun (și nu o marfă), mai ales într-o societate educată spre consum responsabil, reciclare, implicare civică, cu un nivel ridicat de trai ridicat, își explică succesul!

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

AMAP - FERMA JARDINS DE BREITENHEIM

Obiectiv vizitat în 11 iunie 2012

I. Date cu caracter general:

- Denumirea inițiativei vizitate și pagina web;
Jardins de Breitenheim - fermă de legume din localitatea Mussig, a producătorului Andre Roesch.
- Tipul de structură (întreprindere de inserție socială, cooperativă, centru de resurse în domeniul economiei sociale și solidare, centru de reciclare, grupuri informale, etc...);
Fermă de producție de legume cu valorificare în baza filozofiei AMAP (ASAT, CSA)
- Numărul de persoane implicate în implementarea inițiativei: persoane angajate și voluntari (*a se avea în vedere dacă sunt angajate și persoane care provin din grupuri sociale marginalizate*)
În anul 2012, la fermă lucrează fermierul împreună cu familia lui și mai are angajate 3 persoane locale.

II. Informații cu caracter specific:

- Descriere detaliată a inițiativei;
Ferma (și mai ales fermierul) este un model de inițiativă AMAP - mișcarea franceză a agriculturii susținute de comunitate. În cazul fermei vizitate, producătorul avea 10 ha pe care cultiva legume în sistem bio și un număr de 200 de consumatori-parteneri.
- Prezentarea generală a contextului de dezvoltare a inițiativei și a condițiilor care au favorizat demararea acesteia și anul demarării acesteia;
Decizia și momentul demarării producției de legume și a distribuției AMAP vine ca un proiect personal al lui Andre, deoarece familia lui de trei generații s-a ocupat de agricultura industrială. Continuă și el acest tip de agricultură dar își dă seama că productivitatea are limite, astfel este nevoit să apeleze la credite bancare. Vede o oportunitate în cultivarea de tabac care este subvenționată de stat. Cu toate că ferma, prin prisma indicatorilor economici, se află într-un stadiu de dezvoltare ascendent, având o cifră de afaceri mare și 15 salariați, profitul nu este cel așteptat, care să ofere un mod de viață pe măsura efortului și a muncii depuse, deoarece ratele creditelor acumulate sunt foarte mari. Al treilea an de producție a tabacului a fost unul nefast din punct de vedere al agriculturii dar a oferit posibilitatea unui nou început. Cultura a fost compromisă de grindină, dar fiind asigurată și despăgubită de către societatea de asigurare, i-a oferit lui Andre posibilitatea de a-și asigura capitalul de lucru pentru un an, an în care și-a dat seama ca

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

agricultura intensivă nu i se potrivește și a decis să treacă la cultivarea de legume. Află, prin intermediul unei reviste agricole că la Toulouse s-a constituit primul sistem de distribuție directă, de tip AMAP. Se întâlnește cu producătorul implicat în acest sistem, după care, întors acasă, decide că este un mod de viață și o filozofie care i se potrivește mai mult decât cel anterior și își pregătește strategia de dezvoltare în acest sens. Astfel, în anul 2001, cu sprijinul unei fundații se înființează la Strasburg primul grup de 8 consumatori care semnează un acord de parteneriat și solidaritate cu fermierul Andre Roesch.

Pag.28

- Prezentarea principiilor rezultate obținute și/sau planificate;

Dupa 8 ani de muncă, colaborează acum cu 200 de familii-consumatori, peste 1000 de persoane, acumulând un venit care trece peste pragul de rentabilitate cu mult, permițând fermierului o adaptare anuală la nevoile clientului și inovare.

- Prezentarea principalilor tipuri de beneficiari ai inițiativei;

Principalii beneficiari ai inițiativei, pe lângă familia fermierului și persoanele angajate, sunt familiile de consumatori din orașele învecinate.

- Prezentarea modului de implicare și colaborare cu autoritățile publice, inclusiv în privința sprijinului financiar acordat din partea acestora, dacă este cazul;

Fermierul a evitat ajutorul financiar sub forma subvențiilor pentru a nu fi dependent de condițiile de finanțare ale acestora. Nu numai că nu resimte că o problemă lipsa implicării autorităților în sistemul AMAP și în activitatea proprie, ci o vede ca o victorie personală prin faptul că este un om liber.

- Prezentarea modului de implicare a cetățenilor în dezvoltarea inițiativei, dacă este cazul;

Anual vin agronomi să viziteze ferma pentru a vedea cum funcționează acest sistem. Grupul de consumatori de asemenea îl vizitează și decide împreună cu ei modul în care evoluează coșul de legume.

- Prezentarea generală a bugetului și a principalilor tipuri de finanțatori (*a se avea în vedere dacă există relații de colaborare cu instituții financiare etice*);

Principalii „finanțatori” ai activității fermei sunt consumatorii. Pentru fiecare coș cu legume primește o sumă de 22 de euro. În fiecare săptămână, timp de 51 de săptămâni pe an, câte 200 de coșuri, înseamnă un buget de $51 \times 200 \times 22 = 224.400$ de euro pe an. De curând a obținut un împrumut de la o bancă (covențională), pe care a convins-o prin prezentarea foarte clară a conceptului. În mod normal, o bancă nu ar fi finanțat o persoană fizică, dar acest fermier a reușit prin claritatea exprimată în planificarea fermei și a transmis foarte bine conceptul economic al fermei.

- Modalități de asigurare a sustenabilității demersului.

Sustenabilitatea proiectului este asigurată în primul rând de persistența fermierului, de gradul de inovare și comunicare eficientă cu consumatorii, realizând un contract de încredere în primul rând cu ei, câștigat de-a lungul timpului. Este un pic îngrijorat de sustenabilitatea fermei, fiind conștient că aceasta este în acest moment total dependentă de prezența lui.

III. Descriere și prezentare a obiectivului vizitat pornind de la următoarele întrebări orientative:

- Care este rolul social și economic al inițiativei vizitate?

AMAP este o inițiativă care susține agricultura țărănească și micul producător care nu ar putea rezista pe piața obișnuită datorită competiției inegale cu marile corporații. Totodată, acest sistem

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CRIES
Centrul de Cercetare pentru
Științele Sociale și Economice

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

permite obținerea hranei sănătoase la prețuri accesibile și pentru persoanele și familiile cu venituri scăzute. Este un parteneriat pe termen lung între producător și consumator, cu beneficii mutuale. Această inițiativă are și un rol ecologic pentru că oferă o alternativă la agricultura clasică ce produce probleme serioase în ecosistem.

- Inițiativa vizitată se încadrează în domeniul economiei sociale și solidare, dacă da, de ce?
AMAP se încadrează în domeniul economiei sociale și solidare atât datorită orientării către micul producător, care este dezavantajat de către Politica Agricolă Comună cât și datorită elementului de solidaritate externă a grupului de consumatori cu producătorul. Prin AMAP sunt sprijiniți acei țărani care au exploatații mai mici (producătorul pe care l-am vizitat avea o fermă de 25 de ha, cea mai mică din zonă), cărora le-ar fi foarte greu sau chiar imposibil să trăiască decent și demn dacă ar trebui să vândă producția în sistemul clasic: piețe sau magazine. AMAP le oferă garanția vânzării întregii producții iar parteneriatul direct cu consumatorii un flux financiar constant.

Pag.29

Modul de calcul al prețului, plecând de la costul de producție, împărțirea riscului cu consumatorii, permite obținerea hranei sănătoase la un preț accesibil și pentru familiile cu venituri mici. Producătorul pe care l-am vizitat a insistat pe acest aspect, pe faptul că el încearcă să păstreze costurile cât mai scăzute, că a păstrat timp de trei ani aceleași preț pentru consumator tocmai pentru a facilita și păstra accesul în parteneriat a familiilor cu venituri mici. În cadrul grupului de consumatori acest lucru este de asemenea recunoscut ca valoare socială: aceștia au decis stabilirea unor prețuri diferențiate la coș, astfel încât familiile cu venituri mai mari acoperă diferența pentru familiile cu venituri scăzute.

- Care sunt principalele beneficii ale acestei inițiative pentru tipuri diferite de beneficiari: beneficiari direcți, instituții publice, cetățeni, companii?

Pentru micul producător beneficiile sunt diverse cu impact pe termen lung: are siguranță financiară (consumatorii plătesc în avans, plătesc regulat, sunt mulți cu sume mici), are independență față de sistemele și politicile agricole, are posibilitatea de a se concentra pe producția agricolă (pe ceea ce îi place și la ce se pricepe). Producătorul pe care l-am vizitat a trecut acum 10 ani de la producția de tutun, pentru care primea subvenții foarte bune, dar de care devenise dependent, la care nu avea libertatea de stabilire a prețului și care îl solicita permanent pentru creșterea productivității pentru a rămâne competitiv. Muncea foarte mult, trebuia să investească permanent pentru a rămâne competitiv, în final rămânea cu un profit mic și își pierduse plăcerea muncii pământului pentru că pierduse valoarea organică a relației cu agricultura. Acum, are 200 de consumatori, la un preț de 22 Euro/coș, cu o distribuție de 51 săptămâni pe an. Cultivă foarte variat, ceea ce îi oferă satisfacție, mulțumire profesională și independență financiară.

- Care este impactul crizei socio-economice în derularea acestei inițiative?
Criza economică nu pare ca un impact negativ pentru producătorul din sistemul AMAP. În Strasburg există listă de așteptare din partea consumatorilor pentru că nu există suficienți producători. Producătorul vizitat de noi spune că a ajuns la maximum de consumatori cu care poate lucra și nu își face griji privind viitorul. Mai mult, are de curând un împrumut de 2 milioane de euro pe care i-a investit într-o instalație fotovoltaică foarte mare.

- Care sunt recomandările pentru o persoană din România care ar dori să implementeze un proiect similar?

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ŞI PROTECŢIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CRIES
Centrul de Resurse pentru
dezvoltarea rurală

Investeşte în oameni !

Proiect cofinanţat din Fondul Social European prin Programul Operaţional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Filozofia AMAP nu este uşor de înţeles şi de acceptat, este nevoie de timp pentru promovare şi explicare pentru că de multe ori oamenii nu văd decât un sistem de distribuţie de legume. Pentru producător aduce beneficii dar şi un efort mai mare pentru producţia diversificată şi trebuie căutaţi producători pasionaţi de agricultura ecologică.

Aceasta pasiune pentru agricultura îi conferă producătorului energia de a trece peste obstacolele întâlnite, care în majoritatea cazurilor sunt: comunicare inefficientă cu consumatorii, frica de a nu avea produsele promise (care deja sunt plătite), clienţi care nu înţeleg întotdeauna principiile unui CSA. Deci, în România o soluţie pentru producători ar fi să lucreze pe aceste trei laturi: să urmeze cursuri, să se informeze, să stabilească o comunicare fermă, dar în acelaşi timp cu bunavoinţă cu clienţii, să-şi dezvolte o reţea de producătorii de acelaşi fel ca şi el, cu care să se poate ajuta atunci când o cultură nu dă roade.

Pag.30

IV. Auto-chestionarea în urma vizitei. Aspecte ale concentrării atenţiei:

- Prezentăţi principalele aspecte care v-au atras atenţia în timpul prezentării, la locul de organizare a întâlnirii, etc;

Producătorul a insistat foarte mult asupra independenţei pe care i-o conferă sistemul AMAP. Se bucură că este un om liber şi acest lucru este principalul beneficiu pe care îl primeşte el ca producător AMAP. Creditul de 2 mil de Euro l-a primit fără să aducă garanţii imobiliare, faptul că este producător AMAP fiind considerat de către bancă o garanţie suficientă a unei activităţi economice eficiente şi viabile.

- Demersul prezentat este relevant pentru România? Care sunt condiţiile în care ar putea fi dezvoltat?

Da, clar. În România ne bucurăm încă de existenţa micilor producători care cultivă variat pentru semi-subsistenţă. Sistemul poate fi replicat în România cu eforturi de promovare, explicare, susţinere riguroasă. Există deja modelele din Timisoara care funcţionează de câţiva ani cu succes, este început şi la Cluj-Napoca un parteneriat şi pot fi realizate vizite de schimb de experienţă, suport permanent din partea celor care au început deja pentru a-l multiplica.

- Din punctul echipei de realizare a acestui raport, care sunt principalele tipuri de acţiuni care ar trebui fi făcute la nivel local pentru a putea demara un proiect similar?

Promovarea sistemului, identificarea şi atragerea unui grup de consumatori, identificarea unui producător, pregătirea producătorului (să ştie ce înseamnă să producă în sistem ASAT, care sunt cerinţele, ce beneficii are), pornirea discuţiilor privind realizarea parteneriatului şi a producţiei.

Promovarea sistemului în afara României, către diaspora, în ţările în care mulţi tineri de la sate merg să muncească la capşuni, portocale etc. Ţările principale ar fi Spania şi Italia. Atunci când AMURTEL a căutat să angajeze un fermier, nu a găsit pe nimeni în rândul tinerilor din sat. Toţi au plecat din sat pentru un trai mai bun, însă abilităţile de fermieri şi le folosesc în alte ţări. Putem construi pe ceea ce romanul deja are în sânge, însă are nevoie de un schimb de paradigma.

Paradigma asta se poate schimba prin realizarea unei reţele naţionale cu ajutorul CRIES, ceva gen IRIS, care să organizeze o campanie naţională de informare şi de reinvestire a capitalului uman înapoi în comunitatea „Romania”, plecând de la acţiunile locale de dialog cu autorităţile locale.

Realizarea unei ferme educaţionale, în care tineri de la oraş, din şcoli, vin să vadă cum se realizează agricultura susţinută de comunitate educând astfel gustul lor pentru acest gen de acţiuni. Vom avea astfel un exemplu de bune practici şi un mediu de studiu şi educaţie, atât pentru producătorii de astăzi cât şi pentru educarea generaţiei viitoare. Din aceste modele putem să facem filmele, să

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

realizăm evenimente naționale, târguri internaționale în care nu doar promovăm conceptul dar le dam să și „guste” din ceea ce se poate face în România.

Observații finale. Tot ceea ce membrii echipei de raportare doresc să fie reținut despre obiectivul vizitat (*recomandat aici este un stil mai informal, personal al abordării*).

Pag.31

Ca întotdeauna, omul sfințește locul. Producătorul pe care l-am vizitat, m-a impresionat prin gândirea pe termen lung, prin pasiunea cu care vorbea despre AMAP, pentru că vorbea în termeni de filozofie AMAP, pentru că era constructiv, pentru că aborda modern o agricultură considerată tradițională. Este un model și mi-a dat ca tema pentru viitorul parteneriat ASAT identificarea unui producător care să poată articula și promova mai departe filozofia ASAT în România.

Producătorul pe care l-am vizitat ne-a dat o lecție de independență și de respect pentru sine, prin menținerea sa în afara subvențiilor și a politicilor care l-ar fi putut împiedica să fie creativ. Acest fermier a ajuns de la satisfacerea nevoilor de baza la autosuficiență, atingând un nivel de creație ridicat, inovând propriul sau instrument de eliminare a daunatoarelor de pe cultura. Contopirea sa cu proiectul, faptul ca el este un vizionar în ceea ce face, reprezintă un model de bune practici. Mi-a plăcut foarte mult când a spus ca el a ajuns să vizualizeze și ce familie, ce persoane vor manca din leguma pe care el o plantează, încă din stadiul de însămânțare a culturii. Asta mi s-a parut foarte interesant și merită să fie împărtășit cu toți producătorii din România pe care vrem să-i ghidăm în aceasta filozofie. Asta este omul potrivit la locul potrivit.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

REȚEAUA SEMINȚELE ȚĂRĂNEȘTI

Obiectiv prezentat în 11 iunie 2012

I Date cu caracter general

- Denumirea inițiativei vizitate : Kerna un Soma, 5 place de la gare – 68000 Colmar 03 89 24 43 19

<http://kernaunsohma.fr/> semencesalsaciennes@yahoo.fr

- Tipul de structură : asociație din Alsacia, membră a Asociației Naționale de Semințe Țărănești, rețea de aprovizionare cu semințe țărănești

- Numărul de persoane implicate : 200 membri, din care 35 țărani, 10 procesatori, iar restul, în proporții egale grădinari și consumatori.

Asociația are 2 angajați, unul dintre acestia este Anne Wanner, reprezentanta asociației.

II Informații cu caracter specific

Asociația “ Kerna un Sona “ s-a născut prin colaborare cu țărani din Confederația Națională.

Pentru valorificarea maximă, agricultorii din Alsacia produceau atât cereale cât și produse de panificație, deoarece fermele sunt mici.

Au ajuns la concluzia că pentru a produce o pâine de calitate sunt necesare cereale rezultate din semințe de calitate, care, din păcate, nu se prea mai găsesc. Cea mai mare parte a pâinii se produce cu făina obținută din semințele importate din Canada. Cerealele franceze se exportă pentru a fi folosite la hrana animalelor.

Asociația și-a propus identificarea producătorilor care dețin semințe din soiuri tradiționale de cereale. Până în prezent s-au identificat 200 de soiuri, la producători situați chiar și la 300 km de Alsacia.

S-au organizat întâlniri pentru a – i învăța pe țărani cum să conserve și să înmulțească semințele. Fiecare producător primește 20 g semințe, pentru a le cultiva pe lotul său și a le înmulți. Cele 20 g semințe permit

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CRIES
Centrul de Resurse pentru
Asociații și Comunități

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

cultivarea a 1 mp de teren. În prezent există doar 4 – 5 producători care fac pâine din soiuri tradiționale de grâu.

Acestei inițiative i s-au alăturat și producătorii de legume și astfel a luat naștere, acum 2 ani, Asociația “Kerna un Soma”.

OBIECTIVUL asociației este păstrarea tuturor tipurilor de semințe care există tradițional în zonă. Activitatea principală a asociației este în domeniul grâului. În ultimii 5 ani asociația a format agricultorii în domeniul semințelor de grâu.: selecționare, înmulțire, conservare. Asociația este deschisă atât producătorilor cât și consumatorilor și procesatorilor

(restaurante, patiserii).

Asociația are sprijinul Asociației “Semințele țărănești” – o rețea înființată acum 10 ani, cu peste 100 de organizații, care a folosit experiența țărilor vecine, Germania, Suedia și Elveția.

În prezent există 16 loturi de conservare a semințelor, cu suprafețe între 2 și 80 mp. Puritatea semințelor s – a păstrat prin grădinari.

Asociația KERN A UN SOMA organizează anual un festival al semințelor, la care participă toți producătorii. În luna iulie, când se recoltează grâul, are loc adunarea generală, la care participă și tehnicienii, pentru a vedea soiurile cultivate.

De 2 ani, asociația se ocupă și de semințele de legume, cu toate că acest lucru este mult mai dificil, datorită marii varietăți a acestora (există de exemplu 600 soiuri de dovlecei) și a dublei polenizări.

OBIECTIVUL FUNDAMENTAL al asociației este asigurarea autonomiei

producătorilor, cu privire la semințele folosite.

Există o dificultate legislativă : din noiembrie 2011, țărani trebuie să plătească taxe pentru a putea vinde semințe., chiar dacă le produc ei înșiși. Majoritatea semințelor din Franța sunt brevetate, iar dreptul de proprietate revine companiilor producătoare (multinaționalelor).

În Anglia există un catalog al semințelor care nu sunt mai vechi de 40 de ani, pe când semințele asociației depășesc 100 de ani. Costul apariției în catalog este foarte mare.

Un nou proiect al asociației vizează viticultura, deoarece viticultorii folosesc tot mai multe soiuri din SUA, soiuri tot mai sărace.

Membrii asociației doresc să redescopere soiurile vechi ale Alsaciei, lucru destul de dificil, având în vedere că vița de vie se înmulțește vegetativ și pierde din patrimoniul genetic. Acest fapt a dus la apariția organismelor modificate genetic.

Asociația oferă servicii de formare în domeniul cerealelor : ateliere de preparat pâinea, formare în domeniul semințelor și în domeniul înmulțirii viței de vie, într – o manieră alternativă.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Autoritățile regionale oferă fonduri pentru astfel de activități.

OBIECTIV VIITOR - înființarea unei Case de Semințe Tărănești în Alsacia, cu atât mai mult cu cât există cerere pentru paste produse la fermele în care se cultivă graul sau pentru pâine produsă din soiuri sărace în gluten.

Pag.34

III Descriere și prezentare a obiectivului vizitat

Rolul social al asociației constă în conservarea patrimoniului genetic, ceea ce are ca efect obținerea unor produse naturale, nemodificate genetic, adică creșterea stării de sănătate a consumatorilor.

Rolul economic al asociației vizează creșterea bunăstării producătorilor, procesatorilor, formatorilor, care au satisfacția deplină a produselor și serviciilor de mare calitate.

Asociația face parte din economia socială și solidară, prin promovarea semințelor prin schimburi directe (troc) și prin solidaritatea existentă în confederație, care reunește producătorii, procesatorii, formatorii și consumatorii.

Principalele beneficii sunt atât imateriale (valorificarea patrimoniului genetic, recunoașterea tradițiilor, îmbunătățirea stării de sănătate, a relațiilor dintre oameni), cât și materiale pentru cei care produc, procesează și formează.

Impactul crizei economice este pozitiv, prin manifestarea solidarității,

În întreg lanțul de la producător la consumator.

Recomandarea echipei pentru orice persoană sau asociație care dorește să implementeze un proiect similar este să aibă în minte imaginea unui om ca Anna care a înțeles "poezia" graului. Să își creeze viziunea unor oameni dedicați redescoperirii semințelor autohtone și a mulțumirii tuturor celor care vor beneficia de pe urma unui astfel de demers.

În plan pragmatic, recomandăm legătura cu cercetători precum elvetianul Peter Kurtz, o vizită în România a unei delegații franceze, la grupurile ASAT, în vederea schimburilor de experiență și extinderea inițiativelor. Promovarea în mediile formale și informale a beneficiilor

unei inițiative similare., o vizită în Franța la "Sărbătoarea semințelor".

IV Auto- chestionarea în urma vizitei.

Locul întâlnirii a fost foarte semnificativ, locul primei firme ASAT (AMAP) din Alsacia, "Les jardins de Breitenheim farm and CSA (AMAP)", iar gazda, domnul Roesch André. 11 ham Breitenheim 67600 MUSSIG 03 88 85 38 12, andre.roesch159@orange.fr, are în prezent 200 de consumatori, cărora le oferă 51 de

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

cosuri de legume anual, de pe o suprafață de 5 hectare, la un preț de 22 eur / cos. Domnia sa cultiva doar cu semințe tradiționale, iubeste pământul, a învățat să îl cunoască, să îl respecte, să îi fie prieten și partener. Domnia sa are o libertate extraordinară, datorată legăturii cu consumatorii prin responsabilitatea și respectul reciproc : oferă produse cultivate natural, primește susținerea financiară indiferent de necazurile care se ivesc mereu în cultivarea pământului.

Pag.35

Am văzut bucuria de a face lucrurile bine pentru consumatori, bucuria de a da din propria cunoaștere.

Demersul prezentat are o mare relevanță pentru România, unde marea majoritate a produselor agricole sunt din import, modificate genetic.

Au rezistat și producători individuali, care sunt separați. Este imperios necesar un demers care să îi reunească, să devină conștientizați de importanța muncii lor, susținuți de comunitate, primul beneficiar direct.

Acțiunile care ar trebui făcute la nivel local :

- diseminarea informației, a prezentului raport pe site-urile organizațiilor proprii, în rețelele on – line (informația înseamnă putere).

- răspândirea metodei de preservare a soiurilor tradiționale prin crearea unei bănci de semințe cu soiuri locale cu participarea oricărui voluntar ce are la dispoziție minim 1 mp de teren pentru cultivarea semințelor locale

- Workshopuri între țărani și consumatori din ASAT cu producătorii individuali, pentru împărtășirea experienței

- Sesiuni de informare privind importanța hranei sănatoase asupra sănătății

- Crearea de ferme școală în localitățile rurale, cu implicarea comunității și educarea prin activități directe pentru producția naturală și sănătoasă.

OBIECTIVUL poate fi același cu cel al asociației “ Kerna un Soma ” : salvarea și promovarea soiurilor locale tradiționale, printr – o rețea dedicată țăranilor și grădinarilor, prin schimburi de experiență pentru implementarea și crearea mentalității care respectă integritatea vieții și calitățile reale ale agriculturii.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

ZIUA 2

SISTRA

Obiectiv vizitat în 12 iunie 2012

I. Date cu caracter general:

▪ Denumirea inițiativei vizitate și pagina web;

SISTRA Solutions Logistiques
www.sistrasolutionslogistiques.com

▪ Tipul de structură (întreprindere de inserție socială, cooperativă, centru de resurse în domeniul economiei sociale și solidare, centru de reciclare, grupuri informale, etc...);

Întreprindere de inserție profesională, cu forma juridică "S. A." - conform datelor URSIEA
(http://www.ursiea.org/main.php?page=structures&type=7&nom=SISTRA+-+EIPIS+INDUSTRIE&acti=-1&dept=-1&type_struct=-1&ze=-1)

▪ Numărul de persoane implicate în implementarea inițiativei: persoane angajate și voluntari (a se avea în vedere dacă sunt angajate și persoane care provin din grupuri sociale marginalizate)

- Întreprinderea are 3 acționari;
- Au în inserție în prezent 99 de persoane (CDDI), din care 8 persoane sunt și cu dizabilități (cf. discuțiilor din cadrul vizitei), majoritatea provenind din zone urbane defavorizate;
- 153 de angajați, din care 135 în inserție - cf. datelor URSIEA
(http://www.ursiea.org/main.php?page=structures&type=7&nom=SISTRA+-+EIPIS+INDUSTRIE&acti=-1&dept=-1&type_struct=-1&ze=-1)
- SISTRA nu a menționat colaborarea cu voluntari.
- Persoanele angajate în întreprinderi de inserție sunt în general persoane preluate din "santierele sociale" (SISTRA are parteneriate cu alte întreprinderi de inserție de tipul "santierele sociale") - care reprezintă prima formă de integrare socio-profesională. În cadrul "santierele" sunt persoane aflate în dificultate profesională și în special socială. Contractele de colaborare sunt cu ½ de normă tocmai pentru ca beneficiarii să dispună de

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

timpul necesar pentru a putea sa rezolve problemele sociale (de tip administrativ). Astfel, se intentioneaza ca in cadrul intreprinderilor de insertie in munca (spre deosebire de "santierele" de insertie), sa se puna accentul pe partea profesionala. Ca atare, beneficiarii programelor de insertie pe piata muncii (ca si in cazul SISTRA) provin in general din cadrul grupurilor vulnerabile din punct de vedere social. Acestia fiind preluati din santierele de insertie.

Pag.37

II. Informații cu caracter specific:

▪ Descriere detaliată a inițiativei;

SISTRA reprezinta o initiativa care combina spiritul de afaceri cu insertia sociala a persoanelor aflate in dificultate si are ca domeniu de activitate logistica si impachetarea. Este orientata catre doua tipuri de activitati:

- Semnarea contractelor cu companii care au profil de economie traditionala: relatia se bazeaza pe contractele de vanzare-cumparare traditionale(se asigura comenzile in baza carora se desfasoara activitatea economica a intreprinderii);
- Insertia angajatilor pe piata muncii - SISTRA este un incubator de formare, asigurand calificări si competențe si in special experiența profesionala(procesul se deruleaza pe o perioada de maxim 24 luni).

Misiunea sociala a intreprinderii este de a crea oportunități de angajare pentru persoanele aflate in dificultate din punct de vedere profesional, care se afla in excluziune pe piața muncii. SISTRA vizeaza persoanele vulnerabile din zonele urbane – femei (ca obiectiv principal) si persoane adulte cu varsta cuprinsa intre 35-45 ani.

Intreprinderea ofera companiilor din regiune, solutii logistice cum sunt reconditionarea, asamblarea și instalarea.

▪ Prezentarea generală a contextului de dezvoltare a inițiativei și a condițiilor care au favorizat demararea acesteia și anul demarării acesteia;

In prima etapa au fost cautate finantari pentru a sustine demersul unei intreprinderi de insertie cu 10 angajati. Apoi au depus dosarul de autorizare la Comitetul Departamental de Insertie (care este format din mai multe autoritati: prefectura, stat, syndicate, URSIEA, Autoritatea Regionala Alsacia, colectivitatea, ..). CDI decide infiintarea intreprinderilor de insertie si evalueaza activitatea acestora anual printr-un raport care vizeaza indicatori sociali, tehnici, de munca, financiari.

SISTRA a fost infiintata in anul 1999 ca intreprindere de insertie profesionala.

▪ Prezentarea principiilor rezultate obținute și/sau planificate;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CRIES
Centrul de Resurse pentru
Asistență Socială și Educație

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

În general există standarde de atingere a unor obiective, însă nu există sancțiuni în cazul în care acestea nu au fost atinse. Pentru faptul că SISTRA are în inserție multe persoane de sex feminin, nu au fost atinse toate obiectivele propuse.

- Au atins un procent ridicat de 30% de persoane care urmează programe de formare după ce se termină perioada de inserție, ceea ce a condus la depășirea unui indicator propus.

Pag.38

Au ca specializare: sudura la cald, sudura cu ultrasunete, montaj.

Printre clienții SISTRA se numără firme mari ca: Paul Hartman, Alden, Artman, Stabilo, diverse firme din industria auto, printre care Peugeot (în prezent este derulat un contract pentru o firmă din industria de automobile din Brașov).

- 2.000.000 euro cifră de afaceri;
- 15.000 euro profit, care este reinvestit în activitatea întreprinderii într-un procent majoritar;
- 30% din cei angajați urmează un traseu de formare profesională și după perioada de inserție;
- 30% din cei angajați se angajează pe piața muncii după finalizarea celor doi ani de inserție;
- școlarizarea angajaților;

▪ Prezentarea principalelor tipuri de beneficiari ai inițiativei;

- Persoane vulnerabile pe piața muncii (în special femei);
- Persoane cu dizabilități;
- Străini (60% din angajații SISTRA).

▪ Prezentarea modului de implicare și colaborare cu autoritățile publice, inclusiv în privința sprijinului financiar acordat din partea acestora, dacă este cazul;

Întreprinderea este susținută de autoritățile publice de la nivel regional, fiind acordate subvenții pentru fiecare persoană angajată cu scopul inserției sociale și profesionale (pe o perioadă de maxim 2 ani).

În situația în care o persoană nu a fost încadrată în muncă în ultimii 2 ani, statul evaluează posibilitatea de încadrare în sistemul de inserție pe piața muncii. În cazul unei astfel de evaluări, sunt recomandate întreprinderile de inserție (tip SISTRA). Pe parcursul unui an se fac evaluări/controale din partea statului pentru a se verifica dacă cei angajați au contractele de muncă încheiate conform legii (sunt contracte CDDI – un contract specific pentru întreprinderile de inserție pe durată determinată, care presupune dreptul de muncă clasic).

Franta se axează în prezent pe achiziționarea de produse și servicii pe plan național (fapt care susține întreprinderile de inserție - SISTRA).

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

De exemplu: SISTRA beneficiază de un grant de 18.000 eur de la Autoritatea Regională pentru școlarizarea acordată beneficiarilor.

▪ **Prezentarea modului de implicare a cetățenilor în dezvoltarea inițiativei, dacă este cazul;**

SISTRA nu a menționat astfel de situații.

Pag.39

▪ **Prezentarea generală a bugetului și a principalilor tipuri de finanțatori (a se avea în vedere dacă există relații de colaborare cu instituții financiare etice);**

SISTRA are o cifră anuală de afaceri (CA) de cca 2 milioane de euro. Dintre aceștia 600.000 provin din subvenții de la stat, iar 250.000 de la Departamentul de Stat. SISTRA este afiliată Union régionale des structures d'insertion par l'économie d'Alsace (URSIEA) și prin aceasta obține finanțări în funcție de nevoile identificate. De exemplu, au obținut o finanțare de 18.000 euro pentru școlarizarea și formarea profesională a angajaților întreprinderii sociale.

SISTRA are un profit de 15.000 euro/an, din care acționarii pot lua maxim 10%, restul fiind reinvestit în mare parte în achiziționarea de echipamente.

Finanțările SISTRA în general sunt de la Uniunea Europeană, Autoritățile Regionale, fiind o instituție ce pune în aplicare legea privind lupta împotriva excluziunii sociale.

În privința facilităților fiscale nu există reguli.

Nu au fost precizate colaborări cu instituții financiare etice.

▪ **Modalități de asigurare a sustenabilității demersului.**

SISTRA se concentrează pe următoarele direcții:

- pune un accent foarte mare pe formarea profesională a persoanelor aflate în inserție astfel încât să poată asigura calitatea solicitată de clienți;
- accesarea de facilități fiscale - Franța se axează în prezent pe achiziționarea de produse și servicii pe plan național (ceea ce ajută dpdv legislativ întreprinderile de inserție - SISTRA);
- întreprinderea se comportă ca un jucător economic activ în piața dpdv al vânzărilor și al achizițiilor clienților.

III. Descriere și prezentare a obiectivului vizat pornind de la următoarele întrebări orientative:

▪ **Care este rolul social și economic al inițiativei vizitate?**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CRIES
Centrul de Cercetare pentru
Științele Sociale și Economice

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Din punct de vedere social, SISTRA vizează integrarea pe piața muncii a unui număr cât mai mare de persoane din program. Au un procent de 30 % din total persoane aflate în inserție. Se pune accent pe dezvoltarea personală și profesională a beneficiarilor (se concentrează pe calificarea individuală) prin:

- evaluări periodice (grila de competențe profesionale - evaluare trimestrială);
- beneficiarii trec prin toate posturile operaționale din întreprindere cu scopul de a deprinde cât mai bine și cât mai multe abilități și competențe, astfel încât să își descopere fiecare inclinațiile pe care să se coreleze apoi cu o certificare. Această certificare (tehnică) îi ajută pe cei care nu au luat examenul de bacalaureat (beneficiarii au cursuri - 10 ore/săptămână);
- prin existența unui facilitator social pentru integrare în muncă - interviuri individuale cu angajații aflați în inserție și cu șefii direcți (de echipe), asigură relațiile cu mediul extern (centrul pentru drepturile femeilor, consiliere familială, asociații pentru persoane cu datorii mari,...) și consiliaza relațiile dintre angajați.
- cursuri de limba franceză (3 ore/curs de 2 ori pe săptămână). În prezent SISTRA are 12 persoane în acest proces de formare;
- au instrumente de consiliere pentru accesarea unui loc de muncă, de pregătire pentru interviuri,...

Pag.40

“Persoanele intrate în sistem de inserție profesională cred că nu știu să facă nimic. Ele pot. Înșă, trebuie să li se spună că știu” (Estelle DEMESSE, director).

Din punct de vedere economic, SISTRA asigură independența financiară a beneficiarilor săi. Aceștia intră în sistemul de inserție având VMG (venit minim garantat cca 500 eur), iar ca și angajați cu contract CDDI au + / - 1200 eur, având posibilitatea de a executa și ore suplimentare plătite.

Aceste persoane ies din custodia statului, aducând prin inserția lor în muncă un venit suplimentar la bugetul de stat (conform calculelor făcute, “1 eur finanțat de stat, generează 3 eur la bugetul local” - ursiea).

Astfel, rolul este dat de creșterea contribuțiilor la taxe datorate angajării, creșterea puterii de cumpărare, dezvoltarea economică a comunităților, reducerea costurilor din partea statului în susținerea persoanelor defavorizate (ajutorul minim garantat).

- **Inițiativa vizitată se încadrează în domeniul economiei sociale și solidare, dacă da, de ce?**

Da, deoarece:

- are ca misiune crearea de oportunități de angajare pentru persoanele care se confruntă cu condiții dificile de pe piața muncii, persoane care nu au o calificare profesională;
- beneficiarii angajați în întreprindere sunt persoane defavorizate (provin preponderant din mediul urban, în special femei. Vârsta beneficiarilor este cuprinsă între 35- 45 ani) SISTRA are în inserție profesională pe piața muncii un număr de 99 de persoane dintr-un total de peste 100 de angajați (din care 8 persoane au dizabilități), iar 60% din angajați sunt străini. Aceste persoane erau asistate financiar de stat.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

- oferă locuri de muncă adaptate la capacitățile persoanei;
- colaborează cu Oficiul de Muncă și cu autoritățile locale în vederea asigurării măsurilor sociale la nivel local;
- profitul firmei se reinvesteste în firma într-un procent de 90% pentru a asigura sustenabilitatea activității;
- este monitorizată de stat cu privire la atingerea indicatorilor propuși;
- asigura formarea, certificarea și consilierea profesională a beneficiarilor în vederea inserției pe piața muncii după o perioadă cuprinsă între minim 4 luni și maxim 2 ani.

Pag.41

▪ Care sunt principalele beneficii ale acestei inițiative pentru tipuri diferite de beneficiari: beneficiari direcți, instituții publice, cetățeni, companii?

Beneficiile sociale asupra beneficiarilor direcți:

- Creșterea stimei de sine;
- Integrare pe piața muncii și menținere;
- Creșterea competențelor sociale și profesionale: cursuri de limba franceză, evaluare profesională (certificat de competență tehnic), consiliere profesională și socială;
- Creșterea nivelului de bunăstare: creșterea nivelului salarial (de la VMG 500 eur la salariul minim de 1200 eur cu posibilitatea efectuării de ore suplimentare platite) și posibilitatea de a evolua profesional.

Companiile beneficiază de preturi competitive la achiziționarea produselor și se află în acord cu politica națională de promovare a producției și consumului de produse interne;

Instituții publice – scade numărul de persoane asistate de stat;

Cetățenii – nu au de susținut prin impozite un număr crescut de persoane asistate, iar dpdv social problemele se reduc, crescând nivelul de educație al populației.

▪ Care este impactul crizei socio-economice în derularea acestei inițiative?

Ca orice jucător economic, SISTRA s-a confruntat cu dificultăți, fiind necesară o abordare proactivă din acest punct de vedere. Statul a venit în susținerea acestui demers de inserție profesională a grupurilor vulnerabile (astfel încât aceste persoane să devină din asistați sociali - generatori de venituri la stat).

▪ Care sunt recomandările pentru o persoană din România care ar dori să implementeze un proiect similar?

SISTRA nu a făcut recomandări.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

IV. Auto-chestionarea în urma vizitei. Aspecte ale concentrării atenției:

■ **Prezentați principalele aspecte care v-au atras atenția în timpul prezentării, la locul de organizare a întâlnirii, etc;**

- SISTRA are contracte diverse, fiecare presupunand mai multe tipuri de operatiuni tehnice specifice. Echipele de lucru sunt alocate/formate pe specificul comenzii, ele functionand ca mici ateliere in cadrul firmei.
- modul de organizare, gradul de implicare a beneficiarilor in activitate;
- faptul ca angajatii sunt calificati pentru orice operatiuni din fluxul operational/fiecare tip de contract.

■ **Demersul prezentat este relevant pentru România? Care sunt condițiile în care ar putea fi dezvoltat?**

Da. Se remarca faptul ca SISTRA are peste 10 ani de existenta si a pornit de la un numar mic de angajati. In acelasi timp este un model de buna practica de economie sociala, remarcandu-se si contextual legislativ.

In prezent exista in Romania premise pentru demararea unui proiect de acest tip, adaptat conditiilor legislative (Subvenționarea cheltuielilor cu forța de muncă pentru angajarea șomerilor în vârstă de peste 45 ani sau șomeri unici susținători ai familiilor monoparentale; Subvenționarea cheltuielilor cu forța de muncă pentru agenții economici care au cel puțin 50 angajați și încadrează persoane cu handicap; Subvenționarea cheltuielilor cu forța de muncă pentru angajarea șomerilor care în termen de 3 ani de la angajare îndeplinesc condițiile pentru a solicita pensie anticipată parțială sau limită de vârstă, dacă nu îndeplinesc condițiile de a solicita pensie anticipată; ..).

■ **Din punctul echipei de realizare a acestui raport, care sunt principalele tipuri de acțiuni care ar trebui făcute la nivel local pentru a putea demara un proiect similar?**

- beneficiari pentru insertie (ANOFM);
- facilitati fiscale pentru insertia profesionala exista (pe o perioada de 12 luni, angajatorul avand obligativitatea de a mentine beneficiarul angajat o perioada de 2 ani dupa incetarea perioadei cu facilitati fiscale);
- se pot face parteneriate in privinta formarii profesionale si a dezvoltarii personale a beneficiarilor;
- posibilitati de finantare start-up;
- plan de afacere pentru tip de activitate ales.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Observații finale. Tot ceea ce membrii echipei de raportare doresc să fie reținut despre obiectivul vizitat (*recomandat aici este un stil mai informal, personal al abordării*).

Pe acest tip de inițiativa se poate dezvolta un proiect amplu, cu implicații la nivel național dpdv al organizării teritoriale (al structurilor existente) atât la nivel operațional (ca activitate economică), cât și la nivel de relație cu structurile legislative.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

ENVIE ALSACE

Obiectiv vizitat în 12 iunie 2012

Federation ENVIE – www.envie.strasbourg@envie.org

I. ENVIE este o companie care are ca obiect de activitate reciclarea aparaturii electrice și electrocasnice și totodată este o întreprindere de inserție socială, datorită faptului, că angajații acestei companii sunt persoane care fac parte din categorii sociale defavorizate, respectiv imigranți sau persoane care întâmpină greutăți în găsirea unui loc de muncă. Primul centru ENVIE a fost înființat în 1984, la Strasbourg, împreună cu un lanț de magazine și de lucrători sociali. Până în 1989 s-a creat rețeaua națională, pe teritoriul Franței, iar în 1998 s-a înființat rețeaua de reciclare a deșeurilor echipamentelor electrice și electronice. În 2006 ENVIE pune în aplicare directiva europeană, care prevede obligativitatea reciclării echipamentelor electrice și electronice. ENVIE deține monopolul în toată țara în domeniul de activitate.

La ora actuală, unitatea vizitată are 55 de angajați: 3 angajați la reprezentanță – punct de lucru-vânzări, 2 angajați la livrarea produselor la domiciliu, iar 50 de persoane în atelier, din care 17 persoane sunt angajate cu contract individual de muncă cu caracter permanent. 8 voluntari acordă sprijin permanent în activitățile ENVIE. Persoanele care lucrează în ateliere sunt persoane integrate sau reintegrate social prin întreprinderea socială de inserție.

Pe lângă cele două mari componente economice ale companiei, există și componenta socială care completează și implicit face parte integrantă din conceptul ENVIE.

II. Sistemul de reciclare ENVIE este lider în Franța și a făcut pionierat în vânzarea obiectelor electrice și electrocasnice reciclate – reparate, care au o garanție de funcționare de minim un an. ENVIE este un operator agreat de către rețeaua D.E.E.E., fiind soluția profesională pentru oameni și mediu. ENVIE colectează aparatură electrocasnică uzată de la centrele de reciclare sau de la distribuitori direct de la producători. Urmează sortarea aparaturii, iar un diagnostic precis permite selecționarea acelor aparate care pot fi reparate, comercializate, sau demontate. În general, din 4-5 electrocasnice de același model se poate face unul nou, adică funcțional, cu garanție. Sub sloganul “o a doua viață” se repară patru mari categorii de aparatură electrocasnică: frigidere, lăzi frigorifice, aparate de aer condiționat, mașini de spălat, mașini de spălat vase, aragaze, plite electrice, cuptoare cu microunde și televizoare. În prima etapă toate aparatele sunt curățate și dezinfectate. Aparatele care nu pot fi refolosite, devin reciclate, iar produsele reparate prezintă fiabilitate garantată. Sunt supuse

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013CRIES
Centru de Resurse pentru
Asistență Socială și Educație

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

unui control strict al calității înainte de a fi vândute. Toate aparatele reparate, refăcute sunt vândute la un preț foarte redus, accesibil pentru toate categoriile sociale, mai ales pentru cei care au nevoie de un astfel de ajutor, prin rețeaua de magazine ENVIE, pe tot teritoriul Franței.

Beneficiarii acestei inițiative sunt atât cumpărătorii rețelei de magazine, cât și angajații, care lucrează la refacerea aparaturii, de la diagnosticare până la vânzarea lor. Majoritatea acestor beneficiari provin din rândul imigranților, sau a celor ajunși într-o anumită nevoie socio-economică sau de integrare, din varii motive, cu o putere de cumpărare redusă, dar sunt și cumpărători care preferă să achiziționeze aparatura electrocasnică din magazinul din Strasburg pentru că prețurile sunt foarte accesibile, sau sunt adepții filozofiei ENVIE sau simpatizanții acestei inițiative socio-economice și de protecție a mediului.

Pag.45

Inițiativa ENVIE este susținută direct și de producătorii de aparatură electrocasnică, fiindcă le vând aparatele care nu corespund aspectului comercial la un preț foarte foarte redus. Această aparatură se repară și se reface în incinta întreprinderii de către angajații ENVIE.

III. Rolul social al inițiativei ENVIE din Strasburg constă în crearea locurilor de muncă pentru persoanele aflate într-o situație temporară fără posibilități de lucru, care întâmpină dificultăți de angajare, iar pe partea cealaltă reprezintă aparatură fiabilă la preț foarte redus pentru acele persoane care nu-și permit achiziționarea acestor produse la prețul întreg.

Rolul economic se leagă strâns de rolul social deoarece prin repararea și comercializarea acestor obiecte se prelungește perioada de funcționare, se produc mai puține deșeuri reciclabile/nereciclabile, iar componentele care nu mai pot fi utilizate în mod direct sunt reciclate în siguranță, conform cerințelor legale în vigoare, protejând astfel mediul natural.

Beneficiile pe care le prezintă această inițiativă cetățenilor și companiilor partenere au un efect pozitiv asupra bunăstării societății, fiindcă cetățenii au acces la produse fiabile, deci devin consumatori, iar companiile partenere nu au cheltuieli suplimentare pentru reciclarea aparaturii defecte, din contra, vând aceste aparate la preț mic.

Impactul crizei socio-economice reprezintă un avantaj pe partea de vânzări, prin faptul că se constată o creștere în cumpărări, dar există și un efect negativ, adică crește numărul de șomeri care își caută un loc de muncă, în contextul în care datorită scăderii vânzărilor obiectelor noi scade producția.

Dacă o persoană, sau un grup de persoane ar decide să înființeze în România o inițiativă similară, este recomandată ca în primul rând să facă cercetări de piață, apoi să caute parteneri pentru finanțarea pornirii atât al punctelor de colectare al aparatelor, cât și pentru deschiderea punctului de desfacere, unde se pot comercializa obiectele reparate sau refăcute.

IV. Cel mai important aspect al prezentării ENVIE a fost, că societatea nu trece cu indiferență lângă problemele oamenilor, fie imigranți, fie persoane aflate într-o stare de risc social, încearcă să îi integreze în societate, prin însușirea unor competențe socio-profesionale care să îi ajute să se ridice la un nivel mai superior de calificare profesională prin care să atingă și un trai decent pentru societatea

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

franceză. Al doilea aspect important a fost că prin această inițiativă cetățenii sunt conștientizați și învățați cum să protejeze mediul înconjurător, materialele care nu pot fi refolosite, se colecteze selectiv în containere de reciclare și nu se produc deșeuri periculoase care ar putea infecta mediul înconjurător, sau rezervele de apă la adâncimi mai mari.

Crearea locurilor de muncă, posibilitatea de cumpărare al produselor la prețuri mici, protecția mediului, toate sunt aspecte pozitive, care ar putea fi un model pentru societatea română, fiind relevant din toate punctele de vedere.

Pag.46

Pentru realizarea pe plan local a unei inițiative similare, trebuie identificată nevoia social și actorii sociali, care ar fi interesați de această inițiativă, fie vorba de administrația locală (primărie), sau de întreprinzători privați, care ar dori să înceapă o afacere în economie. Fundațiile care au ca obiectiv prevenirea marginalizării sociale și integrarea/reintegrarea persoanelor marginalizate social, s-ar putea asocia cu instituțiile administrației publice locale în privința înființării și (co)finanțării unui centru similar. În județul Bihor există deja un exemplu pozitiv similar: Fundația Ruhama, în parteneriat cu Primăria comunei Avram Iancu, a înființat o întreprindere de economie socială în satul Tămașda, având ca și obiect principal de activitate împletirea coșurilor de nuiete. Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale a premiat Fundația Ruhama în luna iulie 2011 cu suma de 20.000 euro pentru demararea și dotarea acestei întreprinderi sociale. Acest exemplu ne prezintă posibilitatea înființării unui proiect similar cu cel al ENVIE, cu bunăvoință, cu capacitate de decizie în sensul finanțării acestei inițiative. Cu oameni capabili, interesați în economie socială există posibilitate și pe plan local pentru implementarea unui proiect similar ENVIE.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

URSIEA

Obiectiv vizitat în 12 iunie 2012

I. Date cu caracter general:

- Denumirea inițiativei vizitate și pagina web.
URSIEA- Rețea regională a întreprinderilor sociale

accueil@ursiea.org ;

www.ursiea.org;
- Tipul de structură – rețea regională a întreprinderilor de inserție social prin activitate economic
- Numărul de persoane implicate în implementarea inițiativei:
-170 structuri membre

-11 000 de angajați

- URSIEA este o echipa formată dintr-un Consiliu de Administrație, de 6 angajați și 116 membri

II. Informații cu caracter specific:

- Descrierea detaliată a inițiativei:

URSIEA - rețea de structuri de inserție prin activitate economică și socială (ESIS) este o rețea de angajatori care își exercită activitatea profesională în diferite sectoare ale economiei.

MISIUNEA:

- Animarea, reprezentarea structurilor de inserție economică și interfata cu partenerii instituționali;
- Promovare și observator al structurilor de inserție economică
- Acțiuni transversale de profesionalizare a structurilor
- Profesionalizarea salariaților pe parcursul perioadei de inserție.

Scopul:

Promovarea, prin animarea sectorului economiei sociale și dezvoltarea de activități de inserție socială și profesională prin economie.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CRIES
Centru de Resurse pentru
Asistență Socială și Educație

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Membrii URSIEA sunt structuri de insertie socio-profesionala prin activitate economica organizate in 3 colegii:

- **Colegiul intreprinderilor de insertie (EI)** care cuprinde in egala masura intreprinderi de munca temporara de insertie (ETTI) si Regii de cartier;
- **Colegiul asociatiilor intermediare (AI)**
- **Colegiul altor structuri de insertie, compuse astazi din santiere de insertie ;**

Pag.48

In aceste colegii, URSIEA a adunat membri asociati, persoane morale si interesate de insertia prin economie, care reprezinta un interes pentru mediul asociativ francez.

- Prezentarea generală contextului de dezvoltare a initiativei si a conditiilor care au favorizat demararea acesteia si anul demararii:

- URSIEA - Uniunea regională a structurilor Introducerii prin economie din Alsacia a fost creată la data de 7 decembrie 1990 sub forma asociativa de tip federație, care cuprinde structuri de insertie prin activitate economica din Alsacia (SIAE).

- constituie un spatiu de schimb de informatii, dar in egala masura de reprezentare publica si fata de parteneri economici si sociali.

- favorizeaza mutualizarea experientelor, competentelor si proiectelor de structuri de insertie, promoveaza si acompaniaza dezvoltarea acestora;

- este un *loc-resursa* pentru aderenti si parteneri, pentru implementatorii de proiecte in domeniu, de informare a membrilor cu privire la schimbarile legislative, a cetatenilor si a altor grupuri tinta, ofera consultanta, formare profesionala a celor care lucreaza in domeniu, de observator-monitorizare si cercetare;

Exista 4 tipuri de structuri de insertie prin activitate economica recunoscute de stat si aflate in atentia URSIAE:

1. *Intreprinderi de insertie* in care sunt incluse persoane in dificultate dar nu cel mai greu de integrataree rol de inserarea prin activitatea economică a Alsaciei (ESIS).

- sunt 46 in Alsacia si 887 in Franta;

- prin activitatea economica acestea isi asigura 81% din resursele financiare necesare atingerii cifrei de afaceri proprii, iar pentru completarea acestora, beneficiaza de o subventie de la stat;

- contractele de munca majoritatea sunt pe timp plin si toate pe perioada determinata, pana cand persoana isi realizeaza o calificare si poate fi integrata in munca in regim normal.

2. *Intreprinderile de munca temporare* care au angajati temporari pe care ii „inchiriaza” sau deleaga altor intreprinderi traditionale asigurant totodata si acompanierea lor socioprofesionala.

- sunt 10 in Alsacia si 211 in Franta;

- realizeaza 91% din resurse pentru atingerea cifrei lor de afaceri, restul fiind subventionat de stat.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

3. *Asociațiile intermediare* au misiunea de a angaja persoane pentru furnizarea de servicii altor persoane. Majoritatea sunt angajaților sunt femei fără loc de muncă.

- realizează 94% din resursele pentru atingerea cifrei lor de afaceri.

4. *Atelierele și santierele de inserție* angajează persoane care se găsesc într-o situație cea mai mare de nevoie de inserție pe care le și acompaniază social și au un grad mare de utilitate socială, în afara celei economice.

Pag.49

- sunt 48 de structuri cu 60 de ateliere și santieri în Alsacia și 3006 în Franța;

- realizează cel mai puțin din cifra de afaceri, respectiv maxim 31%, iar proporția de resurse financiare subvenționate de stat variază între 80% și 90%.

- Prezentarea principalelor rezultate obținute/și sau planificate
- Prezentarea principalilor tipuri de beneficiari ai inițiativei

În 2011 sunt membri în URSIEA:

- 40 din 45 întreprinderi de inserție în activitate (89%);
- 10 din 10 întreprinderi de muncă temporară de inserție (100%) create în mare parte de asociațiile intermediare membre ale URSIEA;
- 21 din 21 de asociații intermediare în activitate (100%);
- 36 din 60 Santiere de inserție în activitate (60%)

URSIEA a cooptat totodată 8 membri asociați, persoane psihic și moral interesate de inserția economică manifestând un interes pentru asociații.

URSIEA are în total 114 cotizanți.

Ursiea este membru al CNEI – Comitetul Național de Întreprinderi de Inserție.

Profesioniștii, angajații și administratorii de inserție a economiei care aderă la URSIEA au o etică: **au ambiția de a lua măsuri concrete pentru a se asigura că fiecare persoană poate dezvolta potențialul lor și reaccesa integral cetățenia.**

Beneficiarii indirecti, respectiv beneficiarii deirecti ai structurilor de inserție membre ale URSIAE sunt persoane aflate în dificultate, cu nevoi de incluziune socială, care sunt angajate cu contracte de muncă temporare convenționale pentru o perioadă maximă de 24 luni. Aceste persoane sunt identificate de serviciile sociale sau ANPE, unde personalul acestora emit o aprobare pentru o durată de 24 luni.

- *Prezentarea modului de implicare și colaborare cu autoritățile publice, inclusiv în privința sprijinului financiar acordat din partea acestora, dacă este cazul;*
- *Prezentarea generală a bugetului și a principalilor tipuri de finanțatori;*
- *Modalități de asigurare a sustenabilității demersului*

URSIEA asigură :

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CRIES
Centrul de Resurse pentru
Asistență Socială și Educație

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

- un rol de reprezentare a structurilor de insertie si de interfata vis-à-vis de actorii politici, economici si sociali prin implicarea, in diferite situatii unde este chestionata despre membrii sai, si prin care asigura relatii continue;
 - realizarea Observatorului regional privind structurile de insertie economica;
- Fondurile publice sunt în funcție de activitatea pe care o dezvoltă.
URSIEA își asigură 80-90% veniturile din activitatea sustenabilă si cotizatii.

Ursiea are un buget estimativ de 1 mil euro pentru calificarea persoanelor vulnerabile (in Alsacia grupul majoritar este cel de emigranti, apoi persoanele cu dizabilitati, persoane peste 45 de ani aflate in cautarea unui loc de munca, someri), care reprezinta fonduri publice provenite de la Consiliul Regional Alsacia, statul francez, Consiliul General de Bas-Rhin si fonduri europene.

De asemenea, fiecare angajator plateste o contributie pentru formarea angajatilor sai, care urmeaza atat cursuri de calificare, cat si de limba franceza pentru emigranti.din partea statului, din fondurile publice pentru formarea a angajaților 1 mil. de euro.

URSIEA mai primește finanțări de la: Directia Regională de Intreprinderi, Concurența, Consum, de Munca și Angajare, Consiliul General de Bas-Rhin, Consiliul General de Haut-Rhin, unitatile teritoriale de directii regionale de intreprinderi, concurența, consum, de munca și angajare de Bas-Rhin si de Haut-Rhin.

III. Descrierea și prezentare a obiectivului vizitat pornind de la următoarele întrebări orientative:

- Care este rolul social și economic al inițiativei vizitate?

URSIEA este umbrela care observa, sprijina, sustine si apara interesele membrilor sai, structuri de insertie economica independente destinate incluziunii sociale a persoanelor vulnerabile, din regiunea Alsacia.

- Inițiativa vizitată se încadrează în domeniul economiei sociale și solidare, dacă da de ce?

URSIEA reprezinta structurile de economie sociala din regiunea Alsacia, se adreseaza direct profesionalizarii persoanelor vulnerabile si promoveaza politica incluziunii sociale a acestora prin activitati economice, calificare si companiere.

De asemenea, promoveaza:

- experimentarea noilor modele de funcționare a economiei prin diferitele tipuri de activitati economice de insertie;
- spiritul de solidaritate, legături sociale și proximitate în ideea de dezvoltate locală și durabilă;
- mesajul: au prioritate persoanele mai degrabă decât profitul, drept pentru care URSIEA a inceput sa se implice tot mai mult in campanii de informare a companiilor traditionale.
- Care sunt principalele beneficii ale acestei inițiative pentru tipuri de beneficiari
- incluziunea sociala si cursuri de calificare pentru persoanele vulnerabile din regiunea Alsacia;

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

- promovarea, reprezentarea, recunoasterea, profesionalizarea si sustinerea intreprinderilor de insertie economica;
- realizarea dialogului cu autoritatile publice;
- fonduri atrase;
- dezvoltarea si diversificarea activitatilor economice de insertie sociale;

- Care sunt recomandările pentru o persoană din România care ar dori să implementeze un proiect similar?

- Identificarea clara a categoriilor de persoane vulnerabile;
- Identificarea clara a tipurilor de insertie prin activitate economica;
- Elaborarea politicilor de stat, regionale si locale privind economia sociala – legislatie, facilitati, structuri publice;
- Organizarea sistemului privat in retele judetene, regionale si federatie;
- Elaborarea de documente statutare specifice fiecarei regiuni de formele de organizare regionala;
- Promovarea solidaritatii, responsabilitatii sociale in randul companiilor si firmelor traditionale.
- Cursuri de formare si metodologii de informare: newsletter, portaluri, reviste, baze de date.
- Asistenta tehnica franceza pe langa Guvernul Romaniei pentru organizarea sistemului de economie sociala.

Pag.51

IV. Auto-chestionarea în urma vizitei.

- Prezentați principalele aspecte care v-au atras atenția în timpul prezentării, la locul de organizare a întâlnirii

-capacitatea de organizare

-oameni pasionați de ceea ce fac

-perseverența și răbdarea în atingerea scopului

-încrederea și pasiunea în proiecte

- diferitele initiative care au pornit de la doua – trei persoane ajungand sa miste o intreaga comunitate, au devenit durabile si sustenabile pentru ca la baza lucrurilor a stat si sta in continuare dragostea de oameni, de natura, valorizarea trecutului si a esentei lucrurilor care fac parte din viata noastra si interesul pentru comunitate, pentru o sanatate buna si solidaritatea sociala.

Pe tot parcursul vizitei, mesele au fost servite doar in restaurante cu preparate din produse locale, consumul local reprezentand deja o politica locala a regiunii Alsacia.

De asemenea, este de remarcat existenta politicilor de stat si a sistemului de economie sociala impreuna cu facilitatile pe care statul francez le acorda diferentiat in functie de tipul de activitate de economie sociala.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

- Tipuri de acțiuni care ar trebui făcute la nivel local pentru a putea demara un proiect similar :

Colegele de la Oradea: Nela Florentina Balaj si Florica Ioana Baicu

- o studiu de piață pentru observarea posibilității punerii în aplicare a unui astfel de proiect
- o instituțiile locale să asigure sprijin logistic
- o să existe un birou de informare (telefon, echipă mobilă), cu privire la posibilitatea demarării unui proiect similar.
- o concesionarea cu titlu gratuit a unor imobile aflate în domeniul public al autorităților locale, în vederea utilizării acestora ca spații de producție, pe o perioadă de 2 ani de la data acordării mărcii sociale, cu posibilitatea prelungirii acesteia;
- o scutiri de la plata taxelor și impozitelor locale aplicate asupra bunurilor mobile și imobile deținute în proprietate și utilizate de acestea în scopul realizării activităților de economie socială cuprinse în domeniul lor de activitate, pe perioada de valabilitate a mărcii sociale.

Pag.52

Codruta Eugenia Codau – Sibiu:

Activitățile de mai jos ar trebui gândite pentru fiecare județ în parte, ca ele să poată conduce la crearea Rețelei economiei sociale Regiunea Centru. Insa mentioneaz ca acest lucru ar trebui sa mearga cel putin mana in mana cu elaborarea si punerea in practica a politicilor de stat, intr-o coerenta armonioasa, transparenta si cu viziune pe termen lung, si nu in functie de schimbarea legislaturii.

- o Identificarea activitatilor de economie sociala din județ și categorisirea acestora, de ex. Intreprinderi de inserție, consum responsabil, consum etic, consum local etc.;
- o Organizarea lor în rețea județeană și pe micro-grupuri în funcție de categorie;
- o Realizarea dialogului cu autoritățile locale ca parteneri în intervenție;
- o Analiza SWOT și cea existențială a sectorului economiei sociale în jud. Sibiu;
- o Gândirea unei misiuni, a unei strategii privind economia socială locală cu toți actorii publici, privați și economici interesați și a planurilor operaționale; evidente și regionale;
- o Programe și acțiuni de informare, promovare și formare, cu adresabilitate către: comunitate, companii, firme, asociații/fundații, grupuri de cetățeni, autorități și instituții publice locale și regionale;
- o Atragerea de resurse financiare și umane;
- o Schimburi de experiență;
- o **Emiterea unor facilități locale gen scutiri de la plata taxelor și impozitelor locale aplicate asupra bunurilor mobile și imobile deținute în proprietate și utilizate de acestea în scopul realizării misiunii sociale și/sau activităților de economie socială de către ONG-uri.**

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

OBJECTIF CLIMAT

Obiectiv vizitat în 12 iunie 2012

I. Date cu caracter general:

- 1) Objectif Climat (<http://www.objectifclimat.org/>) este o asociație regională care dezvoltă proiecte în domeniul ecologiei urbane, mai precis, în domeniul reducerii amprente de carbon. Totul a pornit de la un proiect pilot din anul 2004, care s-a desfășurat într-un cartier din Strasbourg. Proiectul a constatat din disponibilitatea câtorva familii dintr-un cartier strasbourghiez care au acceptat să își măsoare emisiile de carbon pe parcursul unui an. Pentru acest proiect finanțarea a venit din partea Comisiei Europene). Experimentul a durat 4 ani, fiind susținut cu ajutorul mai multor cetățeni voluntari. După acești 4 ani s-a înființat Asociația Objectif Climat, care se interesează exact de acest aspect al problemelor de mediu, fiind în fapt singura Asociație care se ocupă de acest tip de problemă.
- 2) Objectif Climat a fost creată legal în 2007 (cu statut de organizație regională), fiind alcătuită din 3 manageri de proiect + alți 15 membri. Acestor persoane li se adaugă numărul mare de voluntari care i-au parte la proiectele Objectif Climat.

II. Informații cu caracter specific:

- 1) Obiectivul principal al Asociației Objectif Climat este de a promova comportamentele urbane și sociale prietenoase cu mediul, un factor important al acestui fiind conștientizarea la nivel public a problemelor de mediu.
- 2) Acțiunile organizației sunt multiple și variate. Periodic se organizează evenimente eco-friendly, conferințe, dezbateri mediatice și activități de promovare a obiectivelor asociației în școli, restaurante sau în oraș.
- 3) Objectif Climat desfășoară în acest moment 3 proiecte propriu-zise: *Voluntari pentru climă, A mânca înseamnă a acționa* și un proiect mai larg, care vizează toate evenimentele eco-friendly.
 - a) *Voluntari pentru climă* este un proiect care include câteva familii voluntare, care au acceptat să întreprindă acțiuni pentru a-și reduce emisiile de carbon și gaze. Acest proiect a pornit de la ideea că locuințele franceze au o influență directă de 50% asupra emisiilor de gaz eliberate în atmosferă. S-au creat atunci în cadrul proiectului 9 grupuri de voluntari din regiunea Alsacia, care totalizează un număr de 150 de familii. Membrii Objectif Climat se întâlnesc cu voluntarii o dată la 6 sau

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

8 săptămâni spre a discuta cu ei despre: alimentație, transport, consum și habitat. Proiectul are durată de un an, la sfârșitul anului prezentându-se voluntarilor un raport detaliat asupra impactului și rezultatelor proiectului.

- b) Componenta empirico-teoretică a proiectului este reprezentată de instrumentul amprente de carbon, un algoritm de calcul care permite realizarea bilanțului de carbon al gospodăriei. Acest instrument este completat de discursurile și prelegerile ținute de specialiștii în domeniul mediului, de schimbul de informații care are loc între participanți și de distribuirea unui ghid practic (realizat de asociație), care descrie acțiunile necesare pentru reducerea amprente de carbon.
- c) Experimentul funcționează în felul următor: fiecare persoană își ține un bilanț exact al consumului și acțiunilor sale, pe baza acestor informații calculându-se apoi amprenta de carbon a fiecăruia. Voluntarii beneficiază de o serie de întâlniri cu experții, de un plus în calitatea vieții lor, de economisirea de bani și de acțiunea propriu-zisă. Comunitatea se implică activ în aceste proiecte. Astfel se formează un veritabil dialog între cetățeni, devine posibilă urmărirea unor acțiuni mai vechi și se obține un ajutor în sensibilizarea individuală a cetățenilor la problemele de mediu.
- d) *A mânca înseamnă a acționa* este un proiect, care își propune reducerea emisiei de carbon pe plan local prin intermediul schimbării obișnuințelor culinare. Premisa proiectului este că o treime din emisiile de carbon și gaze ale Franței provin de la mâncarea pe care francezii o consumă (este vorba aici despre tot ce implică această mâncare: transport, consum, costuri, proveniență, etc...). Totul a început în 2007 cu alegerea unui restaurant de a comercializa doar mâncare locală. Între 2008 și 2009 existau deja 30 de restaurante care comercializează mâncare locală. În 2010 deja 8000 de persoane erau atinse de acest proiect al Objectif Climat fie în calitate de participanți, fie în calitate de beneficiari. Acest proiect se organizează în jurul a două axe de prioritate: prioritatea 1 - cursuri de educare și formare pentru bucătari și adjutanții lor și prioritatea 2 - concentrată pe elaborarea unei metodologii adecvate funcționării a 50 de restaurante aflate în proiectul descris mai sus.

Pag.54

II. Descriere și prezentare a obiectivului vizitat pornind de la următoarele întrebări orientative:

- Care este rolul social și economic al inițiativei vizitate?
Din punct de vedere social și economic, proiectele asociației contribuie la creșterea nivelului de sensibilitate socială cu privire la problemele de mediu, iar din punct de vedere economic, asociația contribuie la dezvoltarea unei economii sociale locale (mai ales dacă avem în vedere proiectul *A mânca înseamnă a acționa*).

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

- Inițiativa vizitată se încadrează în domeniul economiei sociale și solidare, dacă da, de ce?
Datorită proiectelor pe care asociația le desfășoară putem spune că aceasta se încadrează în domeniul economiei sociale. Grija față de mediu, promovarea și sensibilizarea opiniei publice față de problemele climatice, promovarea consumului și producătorilor locali și promovarea reducerii amprente de carbon fac Objectif Climat o parte a Economiei Sociale și Solidare.
- Care sunt principalele beneficii ale acestei inițiative pentru tipuri diferite de beneficiari: beneficiari direcți, instituții publice, cetățeni, companii?
Beneficiile și beneficiarii proiectelor lansate de Objectif Climat sunt multipli. Beneficiarii direcți sunt cei propriu-zis implicați în proiectele Objectif Climat, cei care încercă să își reducă amprenta de carbon (cei din proiectul Voluntari pentru mediu) și cei care încercă să consume local și eco-friendly (restaurantele și consumatorii lor implicați în proiectul A mânca înseamnă a acționa). La o scară mai largă putem spune că beneficiază și întreaga zonă alsaciană de faptul că asociația încearcă să promoveze și să lucreze la îmbunătățirea mediului înconjurător, ceea ce determină o creștere a calității vieții.

Pag.55

IV. Auto-chestionarea în urma vizitei. Aspecte ale concentrării atenției:

Prezentarea făcută de Asociația Objectif Climat a plăcut foarte mult echipe care a realizat acest raport, din perspectiva acțiunilor întreprinse de organizație și de numărul mare de beneficiari și voluntari implicați în proiectele prezentate. E mai mult decât binevenită o asemenea inițiativă în România, dacă ținem cont de faptul că problemele de mediu sunt foarte reale în țara noastră. Avem nevoie să încurajăm consumul și producția locală, precum și reducerea amprente de carbon.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

ECOQUARTIER/PERMACULTURE

Pag.56

Obiectiv prezentat în 12 iunie 2012

I. Date cu caracter general:

- Denumirea inițiativei vizitate și pagina web;

Asociația **Éco-Quartier Strasbourg**; <http://www.ecoquartier-strasbourg.net>

- Tipul de structură

Asociația Eco-Quartier la Strasbourg a fost înființată în anul 2001, cu scopul de a încuraja o viață durabilă și eficientă a resurselor. Printre obiectivele sale se află și crearea de eco-cartiere și de construcții responsabile, participative bazate pe inițiativa cetățenilor și care să răspundă cât mai bine nevoilor și așteptărilor acestora.

Asociația face parte din CNAHP (Coordonarea Națională a Asociațiilor Habitatului Participativ – Coordination nationale des Associations de l'Habitat Participatif) și lucrează în colaborare cu numeroase asociații dedicate promovării creării de "spațiu de locuit", deschis pentru oricine dorește să trăiască într-un oraș pe o scară umană, cu o gestionare rațională a spațiului, într-un mediu de viață plăcut, ecologic și natural.

- Numărul de persoane implicate în implementarea inițiativei: persoane angajate și voluntari

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Asociația are un consiliu de administrare format din 12 membrii din rândul cărora sunt aleși un președinte, 2 vicepreședinți, un trezorier și o secretară, care formează biroul asociației.

În vara anului 2008, Eco-Quartier a elaborat un ghid metodologic pentru propuneri de proiecte pentru participarea cetățenilor la proiectarea unui eco-cartier, ghid care a fost prezentat orașului Strasbourg în septembrie 2008. Existența unui dialog este necesară pentru ambițiile de mediu și sociale ale unui eco-cartier. Propunerea cheie este organizarea unor întâlniri, expoziții și constituirea unei echipe de proiect permanente care să actualizeze acest ghid.

Pag.57

II. Informații cu caracter specific:

▪ Descriere detaliată a inițiativei:

În cadrul vizitei de studiu de la Strasbourg ca un ultim model de bună practică în domeniul incluziunii sociale am vizitat prima eco-casă, în care spațiile sunt co-partajate. Modelul de habitat participativ, primul de acest gen în Strasbourg, validează ideea că acel grup care dorește să locuiască împreună își poate exprima identitatea prin construirea clădirii.

În sprijinul acestei idei, alături de inițiativele de sprijin ecovillages, auto-promovarea este o intervenție la scară mai mică (eco-clădire), care permite exprimarea cerinței oricărui cetățean pentru o viață sănătoasă, prin realizarea de clădiri ecologice în oraș care sunt gestionate colectiv.

Acest proiect a fost demarat de către grupul Eco-Logics Strasbourg Neudorf în anul 2004 în cartierul l'Îlot Lombardie. Proiectul, conceput de către arhitectul german Michael Gies, numără 11 locuințe pe un teren cu o suprafață de 1700 m². Suprafața totală a imobilului se ridică la 1294 m². Pe lângă locuințele private, asociații dispun de o sală pentru recepții de 35 m², o cameră de oaspeți, o cameră pentru utilități – spălătorie, un atelier, pivnițe și o grădină, toate acestea din urmă fiind spații comune. Terenul a fost cumpărat de la municipalitatea orașului Strasbourg în anul 2007, cele 11 familii care au inițiat proiectul s-au asociat în cadrul unei societăți civile de atribuire (Société Civile d'Attribution- SCA).

▪ Prezentarea generală a contextului de dezvoltare a inițiativei și a condițiilor care au favorizat demararea acesteia și anul demarării acesteia:

Asociația Eco-Quartier Strasbourg a fost atrasă încă de la crearea sa în 2001, de abordarea pusă în aplicare în districtul Vauban din Freiburg, Germania - model în ceea ce privește respectarea mediului și participarea cetățenilor (Baugruppen). După ce a eșuat în tot acest timp (2001-2004) în a convinge de orașul Strasbourg să pună în aplicare o abordare similară, asociația a decis să inițieze o primă experiență inovatoare: în 2004, ea s-a concentrat pe auto-promovare: Eco-Logis.

Având ca argument modelul Freiburg (oraș situat la 40 km de Strasbourg), studiul privind evoluția costurilor caselor începând încă din 1968, studiul realizat pe un eșantion de 2000 de persoane privind interesul pentru locuirea în spații co-partajate, din care 32% s-au declarat pentru habitat participativ, Eco-Logis demarează proiectul prin care să construiască locuințe co-partajate, care să respecte standardele ecologice, iar spațiul să fie utilizat cât mai bine.

▪ Prezentarea principiilor rezultate obținute și/sau planificate;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

Asociația s-a concentrat pe acest tip de habitat participativ, reușind să unifice 11 familii (37 persoane) care au înțeles avantajele locuirii împreună într-un ambient cât mai natural, dar și economic. Astfel că, într-un timp relativ scurt (2010) clădirea cu arhitectura modernă a fost terminată, respectând așteptările familiilor implicate direct, precum și principiile eco.

- Prezentarea principalilor tipuri de beneficiari ai inițiativei;
11 familii = 37 persoane nu numai din patura săracă, ci și cu venituri medii, chiar ridicate.

Pag.58

- Prezentarea modului de implicare și colaboare cu autoritățile publice, inclusiv în privința sprijinului financiar acordat din partea acestora, dacă este cazul;

Grupul a obținut subvenții atât din partea regiunii alsaciene (pentru inovarea socială) cât și din partea municipalității Strasbourg, pentru folosirea lemnului la construcție. În plus, terenul a fost cumpărat de grup la piețul pieței.

Relațiile cu municipalitatea Strasbourg precum și cu autoritățile regionale s-au consolidat prin acest proiect, astfel că în 2012 Primăria Strasbourg este cea care a inițiat concursul pentru locuințe co-partajate, punând la dispoziție 17 terenuri pe care să se construiască locuințe co-partajate. Terenul va fi cumpărat de grupul de locuitori. Concursul vizează două situații:

a) construcția se va realiza la cererea grupului sau b) construcția e realizată în fază incipientă de către arhitect și Primărie și apoi se caută grupul de locuitori.

- Prezentarea modului de implicare a cetățenilor în dezvoltarea inițiativei, dacă este cazul;

Asociația a organizat întâlniri cu toate familiile, fiecare familie având posibilitatea să își facă designul propriului apartament, apoi se stabileau prin consens designul părților comune, iar apoi urma predarea către arhitect a propriilor vizuiri (11 familii= 11 apartamente diferite).

Famiile sunt informate periodic cu privire la principiile de permacultura, posesia de găini în oraș, grădinărit vertical, cultivarea pe balcoane și acoperișuri (Lari), compostare, cultivarea ciupercilor și reproducere a insecte.

Aceste informări oferă o imagine de ansamblu a oportunităților de dezvoltare oferite de la o reședință în zonele urbane, unde spațiul este limitat, uneori și acestea prezintă doar o mică parte din numărul de posibilități - care sunt limitate doar de imaginația și creativitatea fiecăruia!

Gândește global, acționează local.

- Prezentarea generală a bugetului și a principalilor tipuri de finanțatori

Costul global al operației s-a ridicat la 2,9 milioane de Euro și include costurile cu terenul, cu studiile, taxele și asigurările. Estimările pentru acest tip de habitat au redus costul pe mp de la 3000 euro la 2700 euro.

Există o serie de avantaje economice:

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

- deși clădirea produce mai multă energie, cheltuielile sunt mai mici (folosirea panourilor solare)
- clădirea fiind izolată foarte bine, încălzirea este folosită foarte puțin (estimativ consum 42 KW/h, ceea ce reprezintă un consum de 4 ori mai puțin decât cel estimat la un apartament construit tradițional)
- pentru utilități (apă caldă și încălzire) în medie se plătește 300 euro/an față de 1000 euro/an cât este estimat pentru un apartament obișnuit.

Pag.59

- Modalități de asigurare a sustenabilității demersului.

Campaniile de informare și conștientizare a publicului privind succesul acestui proiect au determinat propagarea modelului de habitat participativ în Lille , Paris și Lyon.

III. Descriere și prezentare a obiectivul vizitat pornind de la următoarele întrebări orientative:

- Care este rolul social și economic al inițiativei vizitate?

Proiectului reunește trei piloni care asigură sustenabilitatea în timp și financiară:

Social - existența spațiilor comune încurajează crearea de relații sociale între vecini, respectând totodată autonomia individuală

Economic – locuințe mai ieftine dar care respectă standarde de calitate foarte ridicată

Mediu - folosirea tehnicilor de economisire de energie si a materialelor eco care duc la comportamente de viață eco-responsabilă

- Inițiativa vizitată se încadrează în domeniul economiei sociale și solidare, dacă da, de ce?

Da, pentru că respectă pricipiile economiei sociale și solidare dintre care amintim:

- Prioritate acordată individului și obiectivelor sale;
- asociere voluntară și deschisă
- control democratic exercitat de membri
- îmbină interesul membrilor/utilizatorilor cu interesul general
- apără principiul solidarității și responsabilității
- există gestiune în comun, autonomă față de autoritățile statului

- Care sunt principalele beneficii ale acestei inițiative pentru tipuri diferite de beneficiari: beneficiari direcți, instituții publice, cetățeni, companii?

Pentru beneficiari direcți – grupul de familii – avantajele economice au fost conturate mai sus, cele sociale însumează atât dezvoltarea relațiilor interpersonale, consolidarea relațiilor între cetățeni și instituțiile care îi reprezintă, precum și manifestarea solidarității în scopul consumului responsabil a resurselor naturale, a resurselor locale. Nu în cele din urmă această inițiativă este modalitate de expresie a personalității fiecăruia, prin care își manifestă liber propria identitate.

Pentru instituții publice: întărirea capacității instituționale prin încurajarea și dezvoltarea de parteneriate durabile cu societatea civilă locală pentru susținerea inițiativelor care converg către

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CRIES
Centrul de Cercetare pentru
Educație și Științe

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

același obiectiv comun: bunăstarea cetățeanului. Instituțiile publice își îndeplinesc în acest mod rolul asumat – acela de a fi în slujba cetățeanului.

Pentru cetățeni: inițiativa este un real model de bună practică, este expresia vie care demonstrează că „se poate” trăi plăcut, liber, în armonie cu ceilalți semenii și natura dacă există voință comună.

Pentru companii: mai ales cele producătoare și furnizoare de produse naturale care intră pe piață foarte concurentă, în care încă domină consumul haotic, generat de un stil de viață mai puțin responsabil față de cei din jur, față de natură.

Pag.60

- Care este impactul crizei socio-economice în derularea acestei inițiative?

Crizele socio-economice poartă cu sine și oportunități, care să genereze idei pentru găsirea alternativelor de locuire, de consum, de reducere a costurilor de trai, alternative care pot fi testate și apoi validate ca fiind funcționale.

- Care sunt recomandările pentru o persoană din România care ar dori să implementeze un proiect similar?

Recomandări:

- întâi educarea și informarea populației din locația unde dorește să implementeze proiectul.
- atragerea instituțiilor locale în susținerea acestui proiect (dacă nu să susțină financiar, măcar să nu împiedice acest tip de inițiativă).
- perseverența în înfăptuirea proiectului, nedescurajarea în fața greutăților pe care le va întâmpina.
- atragerea în susținerea proiectului a unor oameni populari, profesioniști care înțeleg beneficiile acestui tip de locuire

IV. Auto-chestionarea în urma vizitei. Aspecte ale concentrării atenției:

- Prezentați principalele aspecte care v-au atras atenția în timpul prezentării, la locul de organizare a întâlnirii, etc:
 - profesionalismul prezentării,
 - relevanța informațiilor,
 - disponibilitatea de a răspunde tuturor întrebărilor în scopul satisfacerii curiozităților cursanților
 - sinceritatea răspunsurilor, neascunderea dificultăților și neajunsurilor pe care le-au întâmpinat
 -
 - locația extrem de primitoare, tip eco, cu toate dotările necesare
- Demersul prezentat este relevant pentru România? Care sunt condițiile în care ar putea fi dezvoltat?

Este deosebit de relevant în condițiile în care criza socio-economică nu este încheiată, iar nr. persoanelor fără adăpost sau cele aflate în risc de a rămâne fără adăpost este din ce în ce mai mare. Astfel că, habitatul participativ este o soluție și pentru persoanele cu venituri mai modeste, dar și

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

pentru persoanele care au înțeles că suntem responsabili pentru modul cum consumăm toate resursele.

Conditii:

- demararea locală a campaniilor de informare și educare a populației
- unirea mai multor asociații care au același scop (promovarea economiei sociale, solidară, promovarea consumului responsabil) astfel încât să devină o „voce comună”
- implementarea și perseverența implementatorilor acestor inițiative care au înțeles că ei trebuie să fie vectorul schimbării mentalităților; crearea exemplor (a se vedea inițiativele de casa eco Cluj)
- atragerea de profesioniști care au o gândire orientată spre consumul responsabil, spre social și solidaritate (a se vedea Asociația „Arhiterra”, <http://www.arhiterra.ro/>)
- atragerea autorităților locale în sprijinirea acestor demersuri (cu menținerea observațiilor de mai sus de la secțiunea recomandări)

Pag.61

Drumul de implementare a acestui demers este de jos în sus, de la bază-nivel local către nivel regional sau național.

- Din punctul echipei de realizare a acestui raport, care sunt principalele tipuri de acțiuni care ar trebui făcute la nivel local pentru a putea demara un proiect similar?
- căutarea vocilor similare în rândul societății civile locale, dar și din rândul instituțiilor locale
- realizarea și concentrarea efortului comun susținut pe termen lung
- realizarea campaniilor de educare și promovare locală a inițiativei
- stimularea atitudinii de nedescurajare în fața rezistențelor inerente unui proces de schimbare a mentalităților

Observații finale. Tot ceea ce membrii echipei de raportare doresc să fie reținut despre obiectivul vizitat

- tenacitatea și efortul comun al grupului implicat în demararea unui demers comun.
- Importanța co-partajării din punct de vedere social și economic
- consensul deciziilor, distribuirea sarcinilor de lucru, planificarea clară în timp a tuturor acțiunilor, individuale și de grup
- construirea exemplului de bună practică.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Modele de bună practică în domeniul incluziunii sociale

ZIUA 3

Pag.62

CONSILIUL EUROPEI – DIVIZIUNEA DE COEZIUNE SOCIALĂ

Obiectiv vizitat în 13 iunie 2012

Prezentare făcută de Samuel Thirion

S-a prezentat istoria creării în cadrul Consiliului Europei a Diviziunii de Coeziune Socială. Obiectivele acestei diviziuni sunt legate de proiectele de Economie Socială și Solidară, precum și de constituirea la nivel european a Teritoriilor de Co-responsabilitate.

Consiliul Europei a fost creat în 1945, având ca principii ordonatoare valorile democrației, drepturilor omului și statul de drept. În 1998 s-a constituit Comitetul european de coeziune socială (coeziunea socială fiind definită drept capacitatea societății de a asigura bunăstarea tuturor membrilor săi). În 2010 a fost lansat planul de acțiune pentru coeziune socială al Consiliului Europei (cele două abordări utilizate au fost bottom-up și top-down).

Bunăstarea este un concept a cărui conținut efectiv și sferă de aplicabilitate trebuie stabilit de cetățeni. Coeziunea socială este complementară dezvoltării sociale. Cele două axe de discurs legate de coeziunea socială sunt reprezentate de: **valoarea adăugată** (abordare co-responsabilă, bunăstarea sub diferitele aspecte și integrarea exteriorităților) și **principalele provocări** (abordare teritorială și dificultatea de a comunica la un nivel social interpretarea și existența valorii adăugate).

Între 2003-2004 s-a realizat dialogul cu UE despre Economia Socială și Solidară – apare conceptul de inițiativă fundamentată etic și solidar. În noiembrie 2004 a fost lansată Platforma de dialog a Uniunii Europene despre inițiativele fundamentate etic și solidar. În 2007 a fost lansat IRIS, iar în 2008 a fost oferit sprijin pentru crearea CRIES.

Întâlnirea s-a încheiat cu o discuție colectivă (organizată și aflată sub îndrumarea coordonatorului CRIES, Mihaela Tilincă) despre vizita de studiu. Au fost schimbate impresii și s-a realizat și o diseminare colectivă a experiențelor particulare legate de Economia Socială și Solidară strasbourgheză.